Utropia
Studentavisa i Tromsø

- Nr. 12
- 1. oktober 1997
- Uke 40
- 22. årgang

UiTø BRYTER LOVEN

UNIVERSITETET BRYTER § 40 i Universitets- og høgskoleloven. Privatister registrert ved UiTø må betale et gebyr på 450,- kroner for å ta eksamen. Kollegiet ved Universitet i Oslo har med overveldende flertall fjernet hele privatistgebyrordninga. I følge dem må myndighetene bære det økonomiske ansvaret for kostnadene privatistene belaster universitetene med.
I Tromsø har den ulovlige praksisen fortsatt, til tross for skarp kritikk fra Studentstyret.

SIDE 4-5

FOTO: MARTIN TJERSLAND

PORTRETTET

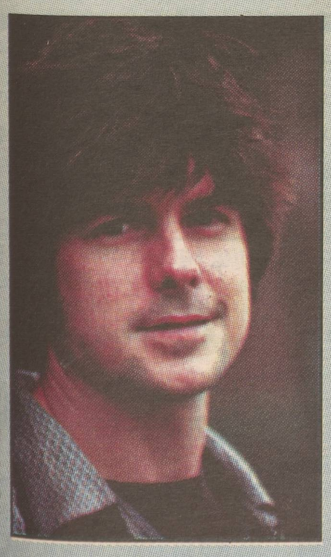

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

EN FØRSTEAMANUENSIS **som dukker opp med lilla hår, spiller i «Brent av frost» og drømmer om å bli brøytebilsjåfør. Møt Peter Svenonius.**

SIDE 23

NORDLYSET

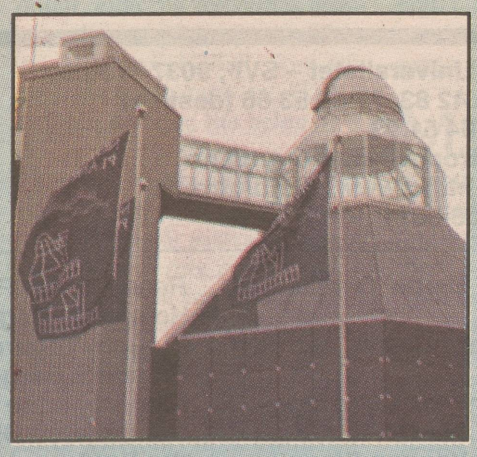

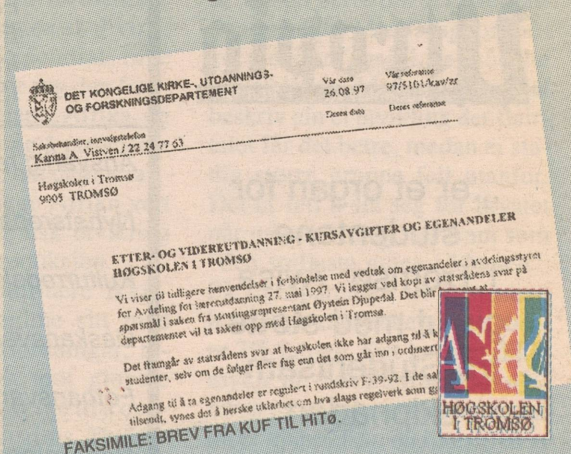
FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

NORDLYSET **har vært en kilde til inspirasjon for mennesket i tusener av år. Vi har latt oss inspirere til å skrive en tema-artikkel om fenomenet.**

SIDE 24-25

KUF REFSER HiTø

ETTER AT UTDANNINGSMINISTER Reidar Sandal har grepet inn, legger avdeling for lærerutdanning ved HiTø dødt et vedtak om studentavgift.

DET KONGELIGE KIRKE-, UTDANNINGS- OG FORSKNINGSDEPARTEMENT

Vår dato 26.08 97 — Vår referanse 97/5101/kav/rz

Deres dato — Deres referanse

Saksbehandler, telefon: Kamna A. Vistven / 22 24 77 53

Høgskolen i Tromsø
9005 TROMSØ

ETTER- OG VIDEREUTDANNING - KURSAVGIFTER OG EGENANDELER HØGSKOLEN I TROMSØ

Vi viser til tidligere henvendelser i forbindelse med vedtak om egenandeler i avdelingsstyret for Avdeling for lærerutdanning 27. mai 1997. Vi legger ved kopi av statsrådens svar på spørsmål i saken fra stortingsrepresentant Øystein Djupedal. Det blir [illegible] departementet vil ta saken opp med Høgskolen i Tromsø.

Det framgår av statsrådens svar at høgskolen ikke har adgang til å k[illegible] studenter, selv om de følger flere fag enn det som går inn i ordinært

Adgang til å ta egenandeler er regulert i rundskriv F-39-92. I de sa[illegible] tilsendt, synes det å herske uklarhet om hva slags regelverk som gj[illegible]

HØGSKOLEN I TROMSØ

FAKSIMILE: BREV FRA KUF TIL HiTø.

SIDE 6-7

Arrogant pengeinnkrever

Ved Universitet i Tromsø bagatelliserer ledelsen Studentstyrets beskyldning om at den er studentfiendtlig. Studentenes valgte representanter får ikke anledning til å uttale seg i forkant av viktige voteringer. Universitetsstyret forsøker å blokkere studentens lovfestede rett til å ha minst to representanter i alle kollegiale organ. Videre krever universitetet inn ulovlig privatistgebyr.

Muligens har *intensjonen* ved utarbeidelsen av universitetslovens § 40 vært å gi universitetene anledning til å kreve inn eksamensgebyr også fra immatrikulerte studenter. Departementet har sannsynligvis håpet å unngå utgiftene i forbindelse med privatisteksamener. Slik lovteksten er formulert, gis det dog ikke rom for en slik tolkning.

Dette dreier seg imidlertid om mer enn paragrafer. Saken berører brudd med et grunnleggende prinsipp om gratis utdannelse. Hva skjer hvis man åpner for at universitetene skal kunne kan ta betalt for sine tilbud ?

Prinsipielt for gebyr

Det er på dette punkt universitetsledelsen ved UiTø skiller seg markant fra Kollegiene ved universitetene i Bergen og Oslo. Verken i Bergen eller Oslo betaler studentene privatistgebyr. Mens vår egen rektor uttaler til Nordlys at hun er prinsipielt for at privatister skal betale for seg, opplyser studiedirektør Toril Johanson at Kollegiet i Oslo er prinsipielt imot gebyr på utdannelse utover semesteravgifta. UiO har faktisk betalt disse ekstrakostnadene i påvente av tilbakemelding fra departementet om hvorvidt de vil dekke disse utgiftene.

Dårlig reklame

Det er i seg selv alvorlig nok at studenter må ut med penger for å få gå opp til eksamen som i følge loven er gratis. Verre er det at rektor Tove Bull beskylder Studentstyret for å gi Universitetet i Tromsø et dårlig rykte ved å ta opp saken i avisa Nordlys. Dette er å snu problemstillingen på hodet. Studentstyrets kritikk av universitetsledelsen får oppslag i media lenge etter den først ble reist.

HiTø måtte snu

Samtidig som saken om privatistgebyr på UiTø pågår, har Tromsøs andre store utdanningsinstitusjon, Høgskolen i Tromsø (HiTø), fått refs fra KUF for brudd på samme paragraf. HiTø vedtok i forrige semester å innføre stykkpris på vekttall studenter ønsket å ta utover de obligatoriske vekttallene i grunnutdanninga. Dette vedtaket måtte de gå tilbake på.

Dårlig økonomi

Bakgrunnen for HiTøs lovstridige vedtak var dårlig økonomi. Det er grunn til å tro at også UiTøs lovstridige innkreving av gebyrer skyldes trang økonomi. Dersom overføringene fra myndighetene ikke strekker til, finnes to alternative veier å gå for å balansere budsjettet.

Man kan selvsagt gjøre som universitetsledelsen i Tromsø, nemlig stenge fag, vurdere studentfinansiert PC-dekning, fjerne laudgarantier og, endelig, kreve inn ulovlige gebyr. I farten «glemmer» man også å spørre studentene til råds, og håper at de ikke lager bråk.

Studentfiendtlig

Alternativt kan man kan spille på lag med studentene og konfrontere de bevilgende myndigheter. Dersom en hardere linje ikke fungerer, så har man i hvert fall forsøkt. Kanskje unngår man å bli beskyldt for å være studentfiendtlig. Ledelsen av en utdanningsinstitusjon må ta en slik karakteristikk på alvor, særlig når den kommer fra studentene selv. Det er paradoksalt at et universitet med synkende tilstrømming av studenter, ikke er i en aktiv dialog med studentene om hvordan studiekvaliteten kan bedres.

Men det er klart, når man er redd for at bevilgningene til et planlagt teorifagsbygg skal bli for lave, tekkes man departementet, selv om det innebærer å bryte en paragraf eller to.

Skapt aktualitet

Under arbeidet med denne saken anklager assisterende direktør Jan Larsen ved UiTø Utropia for å skape aktualiteter. Hva som ligger til grunn for en slik uttalelse vites ikke, men særlig akademisk fundert kan det umulig være. Pressen ville vært et dårlig samfunnskorrektiv dersom den ikke hadde anledning til å rette søkelyset mot lovbrudd, kun fordi de hadde pågått over lengre tid. Etter vårt syn gir det bare saken større tyngde at det faktisk her dreier seg om ulovlig praksis - ikke bare et ulovlig vedtak.

Utropia skaper ikke aktualiteter. Det klarer universitetsledelsen tydeligvis utmerket godt selv.

Av Martin Tjersland

Utropia
Studentavisa i Tromsø

...er et organ for studentene i Tromsø. Avisa gis ut med støtte fra Studentsamskipnaden.

Adresse: **Universitetet – SVF, 9037 Tromsø**
Tlf: **77 64 42 83, 77 64 53 66 (desken)**
Faks: **77 64 51 99**
E-post: **utropia@stud-org.uit.no**
Internett: **http://www.uit.no/utropia**
ISSN: **0806-9611**

Utropia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv kort og poengtert, så når du flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte. Oppgi navn og adresse. Leserinnlegg kan trykkes anonym. Vi foretrekker tekst på diskett eller e-post.

Ansvarlig redaktør: **Martin Tjersland**
Nyhetsredaktør: **Marit Helene Stensen**
Kulturredaktør: **Stine Eidissen Bya**
Deskansvarlig: **Siri Vaggen Olsen**
Fotoansvarlig: **Lars Åke Andersen**
Redaksjonssekretær: **Lise Swensen**
EDB-ansvarlig: **Anders Henriksen**

Redaksjonen: **Per Steinar Moen, Marte Holmemo, Åsgeir Johansen, Magnus Clough, Vegard Bønes, Rune Sævik, Elin Førsund, Børge Iversen, Camilla Glanfield, Johanne Skoe Jakobsen, Linda Dahl, Kjersti Nielsen, Marit Bugge, Sondre Knutsen, Ingrid Hedlund, Asbjørn I. Bartnes, Ingvild Rullestad, Ellen Kongshaug, Hallgeir Løland Torpe, Siv Tofte, Lars Danielsen, Kristian Misund, Kai Arne Hansen, Aslak Haanshuus, Ørjan Haugholt, Ragnhild Vik Nilsen, Hadi Lile, Asgeir Larsen.**

Trykk og opplag: **Bladet Tromsø, i et opplag på 5000**

Annonsepris: **Kontakt oss for tilbud**

Neste deadline: **16. oktober 1997**

Neste utgivelse: **22. oktober 1997**

Ingen fleire fattige?

"Fattigdommen kan utryddjast", forkynte Håkan Bjørkman frå UNDP under Tromsø-framleggjinga av Human Development Report 97. Kvifor er eg då ikkje heilt sikker?

"Fattigdommen kan vere utrydda om 30 år", seier UNDP. Eg tvilar framleis. Ein ting er å sitje med kuleramma. Noko anna er å finne tiltak som verkeleg monnar i ei verd som synest stadig meir ustyrleg, seier Bård Hekland. FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

Kommentar av Bård Hekland

Dei fleste har fått med seg at denne verda er slik at nokre få er veldig rike og ganske mange svært fattige. Kva me kan gjere med dette, er nok fleire usikre på. 1997-utgåva av Human development report (HDR) freistar å gje nokre svar. Håkan Bjørkman frå UNDP (United Nations Development Programme), som la fram rapporten for eit heller glissent publikum på Nordlysplanetariet, var ikkje i tvil: "Det er ikkje naivt å tru at fattigdommen kan utryddjast om 20-30 år".

Human development report, som er eit motstykkje til World Development Report frå Verdsbanken, vert sett på som ein av dei viktigaste publikasjonane innan FN-systemet for dei som vektlegg "ei menneskeleg utvikling". Tema for rapporten i år var fattigdommen i verda, og kva ein kan gjere med han.

Fattigdom er ifølgje Bjørkman meir enn å mangle pengar. UNDP sin definisjon er at ein er fattig om ein ikkje evnar å leve eit "tolererbart" liv. For å måle dette, har ein utvikla ein indeks, HDI (Human poverty index) med indikatorar som kort livslengd, manglande kunnskap og sviktande økonomi.

Sjølv om noko har gått framover dei siste 30 åra, er framleis svært mange fattige etter UNDP sin indeks. Kløfta mellom dei som har og dei som ikkje har vert stadig større: i dag eig dei 447 rikaste like mykje som dei fattigaste 50% av befolkninga på jorda.

Tala er skremmande, men me har sett dei før. Kva kan me så gjere?! Tiltaka denne rapporten kjem med er knapt overraskande: ein må auke tilgongen på arbeid og lån til fattigfolk, sørgje for likestilling mellom kjønna, sørgje for at den økonomiske veksten kjem dei fattige til gode (særskild gjennom satsing på uformell sektor i u-land), motarbeide negative effekter av globaliseringa og sørgje for demokratisering og økt folkeleg innflyting.

I seg sjølv skulle ikkje desse punkta overraske nokon. Ein UNDP-rapport skal liksom vere radikal og setje menneskeverdet i sentrum. Han skal provosere litt, men ikkje for mykje, og ha ein form som er brukbar både i omgang med aktivistar og pengefolk. I fjor handla rapporten om økonomisk vekst og fordeling.

Ein vanleg teori mellom sosialøkonomar er at større skildnader er naudsynt for å få til økonomisk vekst (denne teorien finn me jo også igjen i debatten i det norske samfunnet). HDR'96 slo fast at ein slik samanheng ikkje kan etterspørast i røynda. Tvert om, det synest som det er ein svak samanheng mellom vekst i økonomien og økonomisk likskap.

Like spennande er ikkje stoffet som kjem fram i rapporten i år. Det mest interessante er "prislappen" på å gje alle eit "tolererbart" liv. 40 milliardar dollar, eller 5% av verdas årlege militærutgiftar er nok, ifølgje Unicef og UNDP. Som ein av møtedeltakarane sa: "Dette er jo eit latterleg lite beløp!".

Talleik er ein ting, kva som skjer i røynda er ein annan. To omgrep står sentralt i debatten: globalisering og demokratisering. Kloda vert stadig "mindre" og kapitalen flyt friare og friare. Kritikarar hevdar at dette fører til at makta vert flytta frå folkevalde forsamlingar til lukka styrerom i storkonserna og at det vert stadig vanskelegare å føre ein politikk med hensyn til utjamning nasjonalt og internasjonalt. Presset på sosiale ordningar aukar når kostnadsnivået må ned for å tiltrekkje seg storinvestorane.

Særskild vert det hevda at dette slår negativt ut for u-land med svak økonomi og svake styringsstrukturar. UNDP si tilnærming er at frihandel er bra, problemet er at WTO (World Trade Organisation) fungerar slik at u-landa må opne marknadane sine, medan dei rike landa har flust med importreguleringar.

Men om handelen skal vere fri, var Håkan Bjørkman klar på at dette ikkje er det same som at marknaden skal vere utan styring. Og her har me nok UNDP sin fattigdomsreduserande strategi i eit nøtteskal: eit utjamnande sosialdemokrati i ei verd prega av fri flyt.

Men kva er så føresetnadene for at staten skal virke utjamnande? Stipendiat Inge Amundsen tok for seg den fattigaste av verdsdelane, Afrika, og klarte i sitt innlegg å provosere delar av salen: Utan demokratisering i det sørlege Afrika vert det ingen økonomisk utvikling eller fattigdomsreduksjon.

Så lenge autoritære ikkjedemokratiske regime sitt med makta, vil gjeldsordningar, bistand og åpning mot globale marknader berre verke til å opprethalde desse regima. Problemet, ifølgje Amundsen, er at så godt som alle land i Afrika sør for Sahara vert styrt av ein liten overklasse, som lever av å skumme fløten av eksportinntektene og er lite innstilte på korkje økonomisk utvikling eller demokratiske rettar. Han vart sterkt imøtegåttt av sosøk-professor Carl-Eric Schulz som hevda at Amundsen fullstendig såg bort frå ytre økonomiske interesser og at regimetoppane ofte var nikkedokker desse.

Ein kan dessuten undre seg om biletet er så einsarta som Amundsen presenterte det. Er verkeleg demokrati ein føresetnad for økonomisk vekst? Kva er eigentleg et demokrati? Og er det berre vanstyre som gjer at Afrika sakkar akterut?

Fattigdomsdebatt vert ofte ein debatt berre om dei aller fattigaste landa. Men fattigdom noko me finn også i dei såkalte "rike" landa. Med ulike brøktal beskriv ein ei utvikling der fleirtalet får det betre, medan ei stadig større gruppe fell utanfor. Det er lett å slå seg for brystet når me ser Noreg trer fram som "den snillaste guten i klassen". På transparenten til Bjørkman havna me aller nederst, med berre 3% fattige. Det høyrest ikkje mykje ut. Tek du fram kalkulatoren (eller reknar i hovudet om du er kjapp) finn du likevel ut at dette gjeld 120 000 personar. Ikkje noko lite tal!

Sosiologi hovedfag:

11 av 13 plasser ledige

Sosiologi hovedfag fyller opp to av tretten tilgjengelige plasser ved høstens opptak. Forklaringen er enkel: Dårlig planlegging fra instituttet.

Per Steinar Moen

– Det er paradoksalt at laudgarantien oppheves samtidig som man ikke fyller opp hovedfagsplassene, sier Eidi Ann Hansen.
FOTO: MARTIN TJERSLAND

Resultatet er at mange studenter som burde hatt plass på hovedfaget dette semesteret, i verste fall må vente til etter jul før de kan starte på det etterlengtede hovedfaget.

I utgangspunktet har sosiologi hovedfag fått tildelt 13 studieplasser for høsten 97 og våren 98. Ut av 23 søknader, holdt 18 studenter minstemålet på 2,7 som er fastsatt av universitetsstyret. Ut av disse 18 studentene, ble 8 av dem med laud eller bedre tilbudt plass på hovedfaget. Men bare to av disse takket ja. Likevel har det ikke blitt sendt ut tilbud om plass til de 6 neste på ventelista.

Uforutsigbart

– Vi hadde aldri tenkt muligheten til at såpass mange av studentene skulle takke nei til hovedfagsplass, forklarer Willy Guneriussen ved sosiologi hovedfag.

Han synes situasjonen er beklagelig, men ser også problemer med å måtte ta inn nye studenter som ikke har oppnådd laud på grunn- og mellomfaget.

– Skulle vi tatt inn studenter med dårligere enn laud dette semesteret, så er det ikke sikkert at vi vil klare å ta inn alle med laud neste semester, forklarer han.

Sløvt

Studentstyreleder Eidi Ann Hansen synes det er sløvt av sosiologi hovedfag ikke har forutsett en situasjon der over 75% avslår hovedfagsplass.

– De som ikke blir tatt inn nå, må i beste fall vente et semester, sier hun. I verste fall kan karaktergrensen bli ytterligere hevet til neste år slik at flere ikke kommer inn i det hele tatt.

Dessuten mener hun at sosiologi hovedfag kan få problemer med å fylle de resterende 11 plassene vårsemesteret.

– Det vil i så fall være svært beklagelig. Det har jo hele tiden vært et mål for universitetet å få flere studieplasser; spesielt på hovedfagene. Det er klart det er svært viktig å fylle de plassene man blir tildelt, sier hun.

Studentvennlig

Willy Guneriussen benekter likevel at de driver en studentfiendtlig politikk ved hans institutt.

– Tvert imot så har vi prøvd å være svært studentvennlige. Vi garanterte våre studenter at alle med 2,5 eller bedre ville komme inn i høst. Dette var faktisk i strid med universitetsrådet forhastede beslutning om å oppheve laudgarantien på hovedfagene i vår, sier Willy Guneriussen.

Studentstyret kritiserer sosiologi hovedfag for ikke å opprette såkalte ventelister, slik at også de som ikke hadde laud – men likevel lå under universitetets magiske 2,7-grense, kunne komme inn på hovedfaget. Andre fagområder Utropia har vært i kontakt med har sendt ut nye tilbud til andre studenter etterhvert som studentene har takket nei til plassene.

Praktiske problemer

Men Willy Guneriussen mener at en slik ventelisteordning ville ha vært vanskelig å gjennomføre.

– Opptaket ville ikke vært ferdig før langt ut i oktober hvis vi skulle ha operert med ventelister. Da er jo semesteret nesten ferdig, så det hadde blitt meningsløst. Det er for sent å rette opp dette nå, sier Willy Guneriussen.

Kunstig

Elleve av de tretten plassene på hovedfaget blir utdelt ved vårens opptak. Willy Guneriussen er enig i at det å ta inn to studenter på høsten og elleve på våren virker kunstig.

– Det er ikke bra at inntaket er så ujevnt. Det beste for studentene ville selvfølgelig vært om det hadde blitt litt flere enn to studenter dette semesteret. Men likevel er vi glad for at vi ikke ble oversvømt med studenter, forklarer han.

I utgangspunktet har sosiologi hovedfag bare veiledningskapasitet til to studenter, men de valgte likevel å sende ut tilbud til langt flere.

Laudgaranti

Nå som opptaket til hovedfagene på SV-fakultetet er over, er det mye som tyder på at opphevelsen av laudgarantien tidligere i vår overhodet ikke hadde noen effekt.

– Laudgarantien burde ha vært opprettholdt på hele SV-fakultetet. Selv pedagogikk hovedfag kunne ha hatt en laudgaranti hvis universitetsstyret hadde gitt den nødvendige stillingen til pedagogikk i forkant av opphevelsen, mener studentstyreleder Eidi Ann Hansen.

– Universitetsledelsen driver med taktikeri når de vedtar ordninger som ikke får andre effekter enn uforutsigbarhet for studentene, avslutter hun.

Beklager

Jan Larsen, assisterende direktør ved Universitetet i Tromsø, mener at man i etterkant kan diskutere om opptaket har fungert som det skal på sosiologi hovedfag.

– Det er selvfølgelig beklagelig at man ikke får utnyttet kapasiteten bedre, mener Jan Larsen.

Han mener at sosiologi ikke har truffet helt med sine beregninger. Balansen mellom overbelastning og god dekning er hårfin.

– Dette er noe vi må lære av til neste år, sier han.

Opererer med ventelister

Andre fagområder på SV-fakultetet har operert med såkalte ventelister, hvor nye tilbud har blitt sendt ut etterhvert som studentene har sagt nei. Dette har i følge opptaksansvarlig Kjetil Kvalsvik fungert meget bra ved sosialantropologi hovedfag.

– Men det er en viktig tidsfaktor her. Studentene må få en viss betenkningstid før de takker ja eller avslår et nytt tilbud, og dette kan ta lang tid. Derfor er det vanskelig å si noe generelt om måten vi har gjort det på, kanskje det ikke fungerer i det hele tatt til neste år, sier han.

Ulovlig privatistgebyr:

– Ledelsen n

– Universitetet må straks stoppe praksisen med ulovlig innkreving av privatistgebyr fra studenter som allerede er registrert ved UiTø, samt refundere beløpet til de som feilaktig har betalt dette gebyret, sier Universitets- og Høyskoleansvarlig i Studentstyret, Ingulf Nordahl.

Martin Tjersland

Nå er ikke striden om privatistgebyr ny:

– Allerede i vår tok studentstyret dette opp med universitetsledelsen, sier Nordahl.

På den tiden vedtok Kollegiet ved Universitetet i Oslo (tilsvarende Universitetsstyret ved UiTø) å fjerne hele privatistgebyret med 12 mot 2 stemmer. Forslaget fra UiO-rektor Lucy Smith som da lå i bordet gikk ut på å øke privatistgebyret fra 450 kr til nesten det tredobbelte.

Forskjellig praksis

– Dette kan umulig ha gått universitetsledelsen hus forbi. Det er mildt sagt paradoksalt at Kollegiet ved Universitetet i Oslo fjerner hele ordningen med privatistgebyr samtidig som Universitetet i Tromsø opererer med en utvidet innkreving av privatistgebyr, til alt overmål i strid med Universitetsloven. Det gjør ikke saken bedre at Tove Bull selv har sittet i utvalget som har utarbeidet denne loven, sier Nordahl.

Han mener at administrasjonskostnadene forbundet med innkrevingen av gebyret langt på vei må overstige de faktiske inntektene UiTø har på denne ordningen.

Smertegrensen nådd

– Men som Tove Bull så treffende uttaler i Nordlys så er hun jo «prinsipielt for at privatister skal betale for seg». Hun har i alle fall rett i en ting – dette er en prinsippsak!

– Hva i all verden blir det neste? Skolepenger?, spør en hoderystende Ingulf Nordahl, og viser til saken på Høgskolen i Tromsø (HiTø), der Styret etter pålegg fra Kirke- Utdannings- og Forskningsdepartementet har måttet gå tilbake på ønsket om å kreve betalt for vekttall utover det som er obligatorisk.

Nordahl sier at smertegrensen for hva studentene ved UiTø kan finne seg i er nådd.

Flere lovbrudd

– Dette er ikke det eneste tilfelle der Universitetsstyret og administrasjonen bryter Universitetsloven. Privatistgebyrsaken føyer seg dessverre inn i en rekke av tilfeller der ledelsen neglisjerer selvfølgelige demokratiske spilleregler – og hver gang blir studentene den tapende part.

Han henviser spesielt til Universitetslovens § 19 punkt 3: «*Studentene skal ha minst to medlemmer i alle kollegiale organ som tildeles beslutningsmyndighet, hvis ikke det delegerende organ enstemmig bestemmer noe annet*» og § 27 punkt 4: «*Studentorganene skal*

Innrømme

– Betydningen av regelen er ikke til å ta feil av: Universitetet har ikke mulighet til å ta privatistgebyr fra de som allerede er immatrikulert ved institusjonen, fastslår Trond Skogvoll, juridisk konsulent ved universitet i Tromsø.

Torstein Solli Hansen

Beslutningen om at universitetsledelsen vedtok privatistgebyr, ble basert på at man gikk tilbake til innstillingene gjort i forkant av lovbestemmelsen. Disse innstillingene blir gjort av Norges offentlige utredningsetat og Odelstingsproposisjonen. Man har så tolket dette dithen at hensikten var tiltenkt å ramme studenter som allerede er immatrikulerte.

Utvetydig regel

Problemet er at man bare kan legge forarbeidet til veie ved tolkning av en regel, dersom det er diffuse formuleringer og uenighet om formålet med paragrafen.

–Ordlyden er konsis nok, derfor blir det galt å benytte forarbeidene som ei tolkning. Betydningen av universitetsloven er derfor ubestridelig, det er ikke anledning for institusjonene å kreve privatistgebyr fra sine egne immatrikulerte studenter, medgir Skogvoll.

Avvisende

Rektor ved Universitet i Tromsø, Tove Bull, uttalte til avis

ydde opp

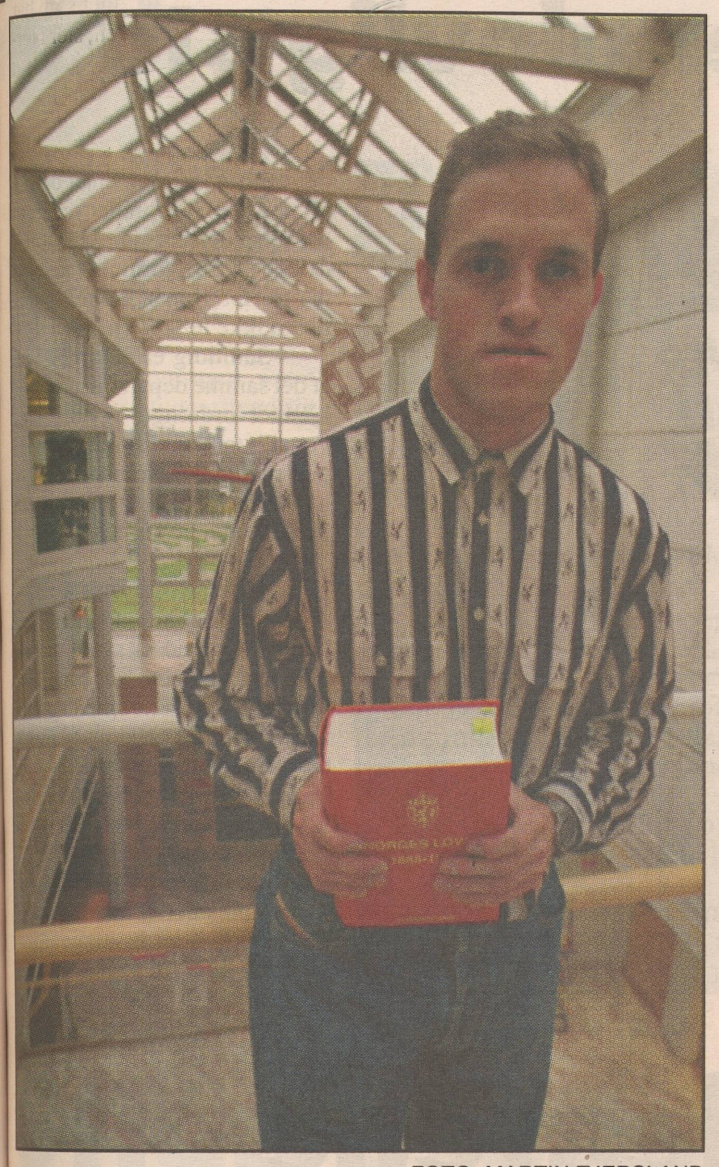

FOTO: MARTIN TJERSLAND

Studentstyrets universitets- og høgskoleansvarlig Ingulf Nordahl er oppgitt over ledelsens manglende respekt for studentened rettigheter.

høres i alle saker som angår studentene på det aktuelle nivå».

Studenter ikke hørt

-Ved flere anledninger har disse paragrafer blitt oversett, sier Ingulf Nordahl.

– Opphevelsen av laudgarantien på Samfunnsvitenskapelig fakultet er ett eksempel på et vedtak som ble fattet uten at studentene først fikk en reell mulighet til å fremme sine synspunkter. En indirekte konsekvens av dette ser vi ved hovedfagsstudiet i sosiologi, der kun to studenter er tatt opp. Romfordelingssaken, der administrasjonen på et uoffisielt møte blant annet «organiserte» Studentenes sosialtjeneste ned i de gamle lokalene til arkeologiseksjonen, er et annet eksempel på neglisjering av studentenes interesser og rettigheter.

– Må refunderes

Nordahl håper at universitetsledelsen er sitt ansvar bevisst og rydder opp i sin praksis. Den lovstridige innkrevingen av privatistgebyr må opphøre straks. Et slikt vedtak må få tilbakevirkende kraft, slik at de studenter som feilaktig har betalt gebyret får refundert hele beløpet.

– Studentstyret ønsker å komme i kontakt med alle som har betalt dette gebyret samtidig som de har vært registrerte studenter ved UiTø. Vi holder til i kontorlokalene i Hovedgården, avslutter han.

DETTE SIER LOVEN:

Universitets- og høgskoleloven sier følgende om privatister (§40, 4.):

Styret selv kan fastsette at eksamenskandidater som ikke er tatt som studenter ved institusjonen, skal betale et vederlag som dekker institusjonens merutgifter ved å holde eksamen for denne gruppen. Et mindretall i styret kan i møte hvor saken behandles, kreve et vedtak om vederlag skal forelegger departementet for godkjenning. Departementet kan gi nærmere regler.

Bull om studenter

Studentstyret kritiserer ledelsen for å være studentfiendtlig. Her følger noen av rektor Tove Bulls utsagn om studenter.

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Universitetsrektor Tove Bull.

«Studentene har resonnert dårlig, de har tenkt dårlig, men så er det heller ikke gitt alle å tenke godt».
Tove Bull i Nordlys 7. oktober 1995.

«– Studentene går nå helt amok i sin argumentasjon, og jeg har problemer med å ta dem alvorlig.»
Kommentar til Studentstyrets kritikk, da Universitetsstyret innførte karaktersperre på 2,7.

«– Jammen, verden *er* urettferdig.»
Utropia, onsdag 30. april 1997 i forbindelse med at laudgarantien ble opphevet på SV-fakultetet.

«– Jeg er prinsipielt for at privatister skal betale for seg.»
Nordlys, mandag 22. september 1997.

feil

Avvisende

Rektor ved Universitet i Tromsø, Tove Bull, uttalte til avisa Nordlys forrige uke, at de hadde blitt pålagt fra Kirke- og Undervisnings- og Forskningsdepartementet (KUF) å kreve vederlag fra såkalte «internprivatister». Utropia har vært i kontakt med KUF for å få tak i det skrivet der pålegelsen finner sted. Men KUF hadde aldri gitt en slik beskjed, man hadde ikke kjennskap til denne saken i det hele tatt. Undervisningsdirektør i KUF, Eva Liljegren, sier til Utropia at §40, ledd 4, i universitetsloven er helt klar; det finnes ikke hjemmel for å kreve noe privatistgebyr fra studenter som allerede er immatrikulert ved universitetet.

Svak begrunnelse

Trond Skogvoll refererer til et møte, der KUFs representant visstnok *ga uttrykk* for at man kunne benytte seg av muligheten til å gå tilbake til tolkningen av innstillingene. Ved ledelsen i KUF har man liten forståelse for dette utsagnet, den representanten som uttalte dette måtte ta dette på sin egen kappe. Dessverre lyktes det ikke for Utropia å komme i kontakt med vedkommende representant fra KUF før avisa gikk i trykken.

Vil følge loven

Juridisk konsulent, Trond Skogvoll, poengterer at dette privatistgebyret ikke er så viktig for dem. I utgangspunktet var universitetsledelsen etter sigende imot privatistgebyr, men uttalelsen fra ovennevnte KUF-representant ble avgjørende for det omstridte vedtaket.

–Vi kan ikke akseptere et lovbrudd fra universitetets side, så det vil vi gjøre noe med umiddelbart.

Professor dr. jur. Jan Fridthjof Bernt:

– Loven ikke til å misforstå

– Det er lovstridig å kreve studenter som er registrert ved Universitet i Tromsø for eksamensgebyr, sier jusprofessor og rektor ved Universitetet i Bergen, Jan Fridthjof Bernt.

Martin Tjersland

Som fagjurist mener Bernt lovteksten i universitets- og høyskolelovens § 40, punkt 4 ikke er til å misforstå.

– Der en lov legger byrder til de personer loven rammer, skal den alltid tolkes i sin snevreste forstand. Når dette prinsippet legges til grunn, mener jeg saken er klar. I lovteksten refererer ordet «institusjon» i dette tilfelle til Universitetet i Tromsø, og følgelig skal studenter tatt opp ved UiTø ikke betale ekstra gebyr for å ta eksamen, sier Jan Fridthjof Bernt.

Disse studentene må ikke forveksles med de «virkelige» privatistene, nemlig de som avlegger eksamen ved et universitet eller en høgskole de *ikke* er tatt opp som studenter ved. Sistnevnte kan nemlig ilegges gebyr.

Skal ikke betale

Jusprofessoren ledet selv lovutvalget for universitets- og høgskoleloven av 1995, et utvalg der også rektor Tove Bull satt.

– Intensjonen bak § 40, punkt 4, er nok ikke det som kommer til utrykk lovteksten, sier Bernt.

Han understreker dog at det var departementet, ikke utvalget, som førte lovteksten i penn.

– Kanskje burde dette punktet rett og slett vært fjernet. Slik ordlyden er, blir bestemmelsen nokså betydningsløs, sier Bernt.

Spørsmålene rundt hvem som skal bære kostnadene i forbindelse med privatisteksamener er mange. Sikkert er det i hvert fall at studenter ikke kan avkreves gebyr ved det universitetet de er registrert.

Statens ansvar

Jan Fridthjof Bernt mener imidlertid at det absolutt er behov for å få klarhet i hvem som skal stå økonomisk ansvarlig for utgiftene i forbindelse privatistene.

– Det er hevet over en hver tvil at privatistene legger ekstra press på enkelte fakulteter. Dette er vanskelig å unngå. Jeg mener likevel det er urimelig å kreve at privatistene selv skal dekke kostnadene. Som rektor stiller jeg meg også skeptisk til at universitetene skal belastes økonomisk. Det dreier seg her om *landets* studenter – ikke universitetenes...

I et slikt perspektiv er det rimelig at Staten står økonomisk ansvarlig, avslutter han.

HØGSKOLEN GJØR

Departementet stopper ulovlig studen

Avdeling for lærerutdanning ved Høgskolen i Tromsø kan ikke gjennomføre den vedtatte ordninga med å kreve skolepenger fra studenter som ønsker å ta ekstra utdanning. Det er klart etter at Utdanningsminister Reidar Sandal har erklært ordninga lovstridig.

Asbjørn I. Bartnes

Det var i mai i år at Utropia skrev om et vedtak gjort i avdelingsstyret ved avdeling for lærerutdanning som innebar at studenter som ønsket å ta kurs utover de som er obligatoriske måtte betale for dette. Prislappen var 1.200,- kroner per vekttall. Gjennom Utropias oppslag ble Utdanningsministeren kjent med saken, og departementet har nå i et brev til Høgskolen slått fast at ei slik ordning er i strid med reglementet (se faksimile). I brevet heter det bl.a. at det "ikke er adgang til å kreve avgift av ordinære studenter, selv om de følger flere fag enn de som inngår i ordinært studieopplegg". Avdeling for lærerutdanning har som en konsekvens lagt vedtaket dødt.

Har tatt ansvar

I brevet fra departementet heter det videre at "høgskolens ledelse har ansvar for å påse at de enkelte avdelinger følger sentrale retningslinjer når det gjelder kursavgifter". Studiedirektør ved HiTøs fellesadministrasjon, Øystein Aspaas, sier i en kommentar til Utropia at administrasjonen har tatt konsekvensen av dette.

– Vi har fulgt opp henvendelsen fra departementet og har blant annet hatt møter med avdelingsledelsen, sier Aspaas om hvilke tiltak administrasjonen har truffet. Han bekrefter at ordninga ikke lenger gjelder.

– Samtidig er det jo litt rart at det samme departementet som kjenner ordninga ugyldig krever at høgskolen skal tjene penger på sin virksomhet, og det har vi påpekt i vårt svar til departementet, avslutter han.

Utropia
Studentavisa i Tromsø
1200 KRONER PER VEKTTALL
ARTHUR

FAKSIMILE: Utropias oppslag 14. mai i år.

DETTE ER SAKEN:

Mars: Styret ved avdeling for lærerutdanning vedtar å kreve kr. 1.200,- pr. vekttall for studenter som ønsker kurs utover de obligatoriske.

Mai: Vedtaket modifiseres og tillater 10 vekttall utover de obligatoriske uten at studenten må betale.

September: KUF griper inn og slår fast at avgiften ikke er i tråd med gjeldende retningslinjer.

Fortsatt skepsis

Avdeling for lærerutdanning har lenge slitt med et svært stramt budsjett, noe som var foranledninga til at den omdiskuterte ordninga i det hele tatt ble vedtatt. Departementets krav om inntjening står altså fortsatt ved lag, og Thomas Nordgård, representant i Høgskolens felles studentstyre, uttrykker skepsis med tanke på hvilke tiltak avdeling for lærerutdanning nå vil sette ut i livet for å tjene penger.

– En seier for studentene

Studentrådets arbeidsutvalg (AU) ved avdeling for lærerutdanning har satt alle kluter til for å få ordninga med kursavgift fjerna.
– Brevet fra departementet er en seier for studentengasjementet, sier nylig avgått studentrådsleder Elisabeth Bergvoll.

Asbjørn I. Bartnes

Studentpolitikerne ved avdeling for lærerutdanning har markert seg mye det siste året med flere budsjettaksjoner og utfall mot høgskoleledelsen. Da det i mai ble kjent at styret ved avdelinga hadde vedtatt å kreve avgift fra studenter som ønsket å ta vekttall utover de som var obligatoriske i den grunnutdanninga de gikk på, ble saken tatt opp i studentråd og møtte massiv motstand. Bergvoll er svært tilfreds med at ordninga nå er lagt død.

– Det er jo hårreisende at styret i det hele tatt vedtar ei slik ordning uten å sjekke at de har grunnlag for det i reglementet, sier hun.

Skivebom

Selv om vedtaket hadde blitt stående tviler Bergvoll på at ordninga ville latt seg gjennomføre.

– Administrasjonen har gjort flere tabber i håndteringa av denne saken. Blant annet har studenter fått plass på det de trodde var stasjonære tilbud (som ikke omfattes av vedtaket), men likevel blitt avkrevd betaling uten at administrasjonen har informert studentene på forhånd. Slik behandling av studenter satte fart på aksjonen mot vedtaket, sier Bergvoll.

Det var den dårlige økonomien ved avdelinga som førte til at styret fattet vedtaket, men Bergvoll tviler på at det hadde vært en god måte å styrke økonomien på:

– Avdelinga er i en durabelig pengekrise og er desperate etter å tjene penger. Men på lang sikt tror jeg ikke ei slik ordning ville ha bedra økonomien. Høgskolen ville virket direkte studentfiendtlig, og ville kanskje mistet studenter for framtida. Å kreve penger av studentene er å ramme feil gruppe, mener hun.

Engasjement nytter

Hun og andre tillitsvalgte har ved siden av formelle dialoger med administrasjonen bistått studenter som har vært direkte

SEIER: – At styret har lagt den vedtatte ordninga død er en seier for studentengasjementet og et bevis på at det nytter å engasjere seg i studentpolitiske spørsmål, sier Elisabeth Bergvoll, nylig avgått leder av studentrådet ved avdeling for lærerutdanning. FOTO: ASBJØRN I. BARTNES

ramma av ordninga (se egen artikkel).

– Det er et bevis på at studentorganisasjonene gjør nytte for seg og at engasjement fra studentene er viktig for å hindre en studentfiendtlig styring av skola. Vi ønsker at flere studenter benytter seg av de tillitsvalgte på denne måten, oppfordrer Bergvoll.

FULL RETRETT

vgift

– Det er brillefint at ordninga er oppheva, men vi venter med spenning på hva administrasjonen nå vil gjøre. Økonomien er fortsatt katastrofal, og vi vil følge eventuelle inntjeningstiltak fra administrasjonen sin side med argusøyne for å hindre en ny studentfiendtlig ordning, sier Nordgård.

FOTO: ASBJØRN I. BARTNES

MED ARGUSØYNE: – Det er flott at avdelinga ikke lenger kan kreve studentene for penger. Nå vil vi følge godt med for å hindre andre studentfiendtlige ordninger, sier Thomas Nordgård, studentstyrerepresentant ved HiTø.

Stian studerer - gratis

Stian Olsen er glad for å være på plass på skolebenken. Da han begynte i høst fikk han nemlig beskjed om at det ville koste ham 20.000,- kr. - Da ville jeg aldri ha vært her, sier han.

Asbjørn I. Bartnes

Stian Olsen søkte opptak til et 20-vekttalskurs i kroppsøving ved avdeling for lærerutdanning på høgskolen. Kurset er et tilbud som gis stasjonært ved skolen, og Stian ble forsikret om at han ikke ville bli rammet av ordninga som innebærer at studenter må betale for ekstraordinære kurs. Han fikk studieplassen, men en uke før skolestart kom beskjeden: Kurset ville koste ham 1.000,- kroner per vekttall. Til tross for garantien fra administrasjonen og til tross for at plassen var på et ordinært kurs. Da hadde Stian allerede avslått andre studietilbud og takket ja til en studieplass i Tromsø som han trodde var gratis.

Talentløst

- Det er helt talentløst av skolen å ikke informere meg om at studieplassen jeg hadde fått koster 20.000,- kroner, sier han.

– Hadde jeg måttet betale ville jeg ha sluttet tvert.

Da dette ble klart gikk han rett til studentrådslederen med saken, og fikk hjelp fra studentrådets arbeidsutvalg, avdelingas sivilarbeider og en juridisk rådgiver i Høgskolens fellesadministrasjon. Han sendte en skriftlig klage til administrasjonen, men fikk til svar at de var nødt til å ta betalt.

– De fortalte at Høgskolen i Tromsø er blant de siste som innfører en slik ordning, opplyser Stian om svaret han fikk.

Urimelig

Undersøkelser som studentrådet gjorde i mai viser imidlertid at en slik avgiftsordning langt fra er vanlig praksis ved andre høgskoler. I følge Stian var en del av begrunnelsen at skolen ikke kunne være sikker på at han vil fortsette til neste år. Da ville de brukt ressurser på å utdanne en student som kanskje forlot skolen etter ett år.

– Det jeg gjør er jo å fylle opp en studieplass på et stasjonært kurs, og da er det urimelig at jeg skal betale, mener han.

Først for to uker siden, etter at Høgskolen hadde fått beskjed fra departementet om at ordninga var i strid med reglementet, fikk Stian beskjed om at avdelinga frafaller kravet om kursavgift.

– Da hadde jeg gått i uvisse i fire uker!

GLAD: Stian Olsen er på plass på skolebenken. – Hadde jeg måtte betale ville jeg aldri ha vært her, sier han.

FOTO: ASBJØRN I. BARTNES

Nylig avgått leder av studentrådet, Elisabeth Bergvoll, sier at Stians sak er et eksempel på at det hjelper å bruke studentrådet og skolens tillitsvalgte når man støter på problemer.

– Det er et bevis på at studentengasjement nytter, sier hun.

Universitets-saksa

Babyboom

Norske studenter gjør andre ting enn å lese pensum, de formerer seg nemlig som aldri før. En av fem studenter forsørger barn i 97, viser tall som studentavisa i Bergen, Studvest, har innhentet fra Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSI).

– Denne økningen er langt større hos studentene enn hos folk ellers, sier avdelingsleder i NSD, Atle Alvheim. Høyere gjennomsnittsalder blant studentene er nok noe av forklaringen på økningen. Alvheim vil likevel presisere at det også må finnes andre forklaringer:

– Bedre økonomiske kår blant studentene kan være en annen grunn, sier han.

(Studvest, Bergen)

Studiekvalitet

I følge Studvest har Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF) bedt Norsk Handelshøyskole (NHH) om å sende resultatene fra evalueringen av undervisningen på skolen. Imidlertid er ledelsen på Handelshøyskolen lite villig til å gi fra seg statistikken. De er blant annet bekymret for at det vil bli alt for lett å etterspore de enkelte foreleserne i statistikken. Etter deres syn har departementet bare har etterspurt en generell redegjørelse.

– Dette er ikke korrekt, vi ønsker å se resultatene av evalueringen, sier Morten Pettersen , politisk rådgiver i KUF. I følge Pettersen vil departementet gå igjennom evalueringene fordi ansatte på Handelshøyskolen har gått ut i media med enkelte evalueringsresultater for å imøtegå kritikk fra studentene.

(Studvest, Bergen)

Mindre i lån

Studenter låner mindre fra Lånekassa enn før, melder universitetsavisa i Oslo. På to år har det gjennomsnittlige lånebeløpet sunket med omlag 2500 kroner. Dette betyr at lånebeløpet har sunket med 10% de siste to årene når inflasjonen tas med i betraktning. Filologistudentene klarer seg med minst penger fra Lånekassa. De låner i snitt 10 000 kroner mindre enn økonomene, som ligger på lånetoppen.

– Samtidig som filologer er den gruppa som låner minst er de også den gruppen studenter som bruker mest tid på arbeid utenfor studiene , sier forsker Lisbet Berg ved Norsk Institutt for studier av forskning og utdanning.

(Universitas, Oslo)

SOLAK '97:

Vest-Sahara, Afrikas siste koloni

Vest-Sahara har siden 1975 vært okkupert av Marokko og delvis av Mauretania. Dette har i 22 år vært en av verdens vanskeligste og mest fastlåste konflikter.

Asgeir Larsen

Spanjolene trakk seg ut av denne tidligere kolonien, som ligger på nordvestkysten av Afrika i 1975. Samme år gikk Marokko inn i området for å vise verden at dette, etter marokkanernes mening var en naturlig del av Marokko. Invasjonen og de mange årene med harde kamper har ført til at 160 000 av Vest-Saharas 280 000 innbyggere har flyktet. De bor nå i flere store flyktningeleirer i Algerie. i perioden 1975-1979 okkuperte også Mauretania deler av området.

Frontlinjen

Gjennom lange og harde kamper har motstandsstyrkene klart å befri 1/3 av Vest-Sahara. Dette har ført til at marokkanerne har opprettet en frontlinje som deler dette tørre, varme landet i to. Den består av sandvoller, piggtrådsperringer og minefelt i en lengde som tilsvarer distansen fra Kristiansand til Hammerfest.

Glemt av pressen

Konflikten i Vest-Sahara har kommet i skyggen av nyere konflikter. FNs inngripen i 1991 førte til en våpenhvile. I 1992 skulle det avholdes en folkeavstemning om selvstendighet. Denne er enda ikke gjennomført. Krigen i Kuwait i 1991 overskygget helt marokkanernes trenering av folkeavstemningen. Tålmodigheten til den saharawiske befolkningen er nå i ferd med å ta slutt. Etter å ha vært okkupert sammenhengende i over 100 år, er frihetslengselen i dag større enn noensinne. Dette vil kunne ende i en kraftig åpen krig, hvis ikke fredsprosessen snart er i havn. FNs spesialutsending James Baker har nå satt startet nye forhandlinger for å få prosessen i gang igjen.

Solak '97

Målet med solak '97 er å informere om konflikten. og å vise støtte for Vest-Saharas sak. Norsk Studentunion og Studentenes og akademikernes internasjonale hjelpefond står bak denne solidaritetsaksjonen. Den vil finne sted ved Norges fire universitet og ved en del høyskoler. Aksjonen går av stabelen i perioden 13.-22. oktober. Aksjonen vil i første rekke rette seg mot studenter. Det vil bli vist filmer med påfølgende diskusjoner, og det vil bli informert fra stands. Koordinator i Tromsø, Siv Tofte ser gjerne at de som er interesserte i å delta i aksjonen tar kontakt med henne på telefon 77 64 42 02, eller kommer innom Studentstyrekontoret.

Etter Framstegspartiet sitt brakval:

-SOS Rasisme må mobilisere

-»Med eit rekordstort Frp på Stortinget er det no viktigare enn nokon sinne at endå fleire folk støttar opp om SOS Rasisme sitt arbeid». Dette sa Eline Øwre nyleg på eit ope møte i regi av SOS Rasisme sitt studentlag i Tromsø.

Hallgeir Løland Torpe

Carl I. Hagen er neppe medlem i SOS Rasisme sitt studentlag i Tromsø. ARKIVFOTO

Diverre for organisasjonen SOS Rasisme så gjekk ikkje Tromsøstudentane mann av huse for å bli informert om aktivistisk antirasisme tre dagar etter at årets storttingsval vart avvikla. Berre seks personar var til stades og samtlege av desse gav inntrykk av å tilhøyre det allereie eksisterande aktivistmiljøet i SOS Rasisme i Tromsø. Alle var samde om at frammøtet var skuffande lågt. På førhand før møtet hadde ein hatt både standsaksjonar og plakatoppslag på universitet, men nok ein gong vart det bevist at dagens politisk passive Tromsø-studentar ikkje gidd å engasjera seg.

Frp-grums

Møteleiar Eline Øwre tala engasjert om at når folk flest flest etter kvart verkeleg blir klar over kva for ein politikk eit rekordstort Framstegsparti vil står for på Stortinget i praksis, så vil det nok snart bli mykje lettare mobilisere fleire aktivistar til SOS Rasisme sitt arbeid. Frp sin innvandrings, flyktninge- og asylpolitikk blei forøvrig her karakterisert som grumsete. Soleis er det truleg at Carl I. Hagen og Framstegspartiet nok fekk ganske så få røyster blant dei mest aktive i SOS Rasime.

Kyrkjeasylantar

Winston Makhate er leiar for eit lokallag med om lag 200 betalande medlemmer og han kunne fortelje at dei i løpet av studieåret 1996/97 mellom anna markerte seg med støttearbeid overfor kyrkjeasylantane, kvinnedagen 8. mars, konsertar på Teaterkafèen i samband med Uka -97, aktivt engasjement knytta til International Students Union, samt ymse sosiale arrangement. Støttearbeidet overfor byens kyrkjeasylantar har i så måte vore det mest tid- og ressurskrevjande, og dette arbeidet ser ein som naudsynt å framleis halde fram med.

Passiv rasisme

Haldningsskapande arbeid der hensikta er å få utanlanske studentar betre integrert i studentmiljøet ønskjer SOS Rasisme å satse meir på framover. Winston Makhate som sjølv har afrikansk bagrunn hevdar at mange av dei utlanlandske studentane ved UiTø opplever såkalla passiv rasisme i studiekvardagen. Med passiv rasisme meiner ein at ein f.eks at norske studentar konsekvent unngår sosial kontakt med utlendingar, fotrinnvis ferske studentar som er mørk i huda. Soleis oppstår sosial isolasjon og nettopp dette vil SOS Rasisme aktivt få bukt med gjennom mellom anna standsaksjonar, samt diverse fagleg og sosial møteverksemd.

Arbeidsløyse

SOS Rasisme vil også ha slutt på at innvandrarmiljøa er overrepresenterte på arbeidsløysestatistikkane i dag.

For sjølv om norsk økonomi no går som det susar og mangelen på arbeidskraft faktisk er i ferd med å bli eit betydeleg problem overfor det private og offentlege næringsliv, så viser det seg samtidig at kanskje så mange som 25 prosent av innvandrarane i Tromsø går arbeidsløyse. Blant dei Utropia sin medarbeidar var i prat med på møtet var omkvedet ifrå samtlege at dette faktum ser ein på som eit uhyre paradoksalt.

Pensumkritikk

Som kjent er Universitetet i Tromsø ei sjølverklært såkalla anti-rasistisk sone. Men Winston Makhate og dei andre i SOS Rasisme meiner at faga ved UiTø i altfor stor grad er vestleg sentrert. Det er vestlege vitskapsfolk som dominerer pensumlistene totalt. I så måte etterlyser Makhate eksempelvis store afrikanske filosofar på pensum. Til slutt vil Utropia sine reporter vite om SOS Rasisme sitt studentlag i Tromsø har konkrete planar om å engasjere seg aktivt overfor denne samehetsen som vi alle veit har eit ikkje ubetydeleg omfang i dag. Eline Øwre må då tilstå at akkurat dette maet samehets har ein i SOS Rasisme ikkje vore særleg flinke til å fokusere på, men ho har absolutt ingen vanskar med å oppmode samar om å hervede kontakt med dei.

Samfunnet vokser

Studentsamfunnet har aldri hatt en raskere økning i tegning av samfunnsmedlemskap enn i høst. - Vi håper å ha 1000 medlemmer i løpet av vårsemesteret '98, sier organisasjonssekretær i Samfunnet, Kjetil Steigen.

Martin Tjersland

Studentsamfunnet feirer tredveårsjubileum denne høsten, og er samtidig større enn noensinne. Samfunnet har tidligere slitt med få medlemmer og følgelig lav aktivitet.

I løpet av de siste par åra har engasjementet blomstret – debutuka, UKA97, flere konserter og nå også en utvidet versjon av Cafè Bodega.

– Mye av suksessen skyldes at flere av ildsjelene har blitt værende i Samfunnet, samtidig som nye har kommet til. «Faren» med ildsjeler er jo at de så ofte brenner seg ut og forsvinner akkurat idet ting endelig begynner å fungere.

Dette har vi heldigvis unngått nå, sier Steigen, som er en av tre organisasjonssekretærer i Samfunnet. På kontoret i hovedgården sitter også Anders Lilleheim. Den tredje organisasjonssekretæren, Ståle, holder til på Avdeling for Lærerutdanninga ved HiTø.

Allmøte fungerer ikke

For en tid tilbake siden endret Samfunnet organisasjonsstruktur. Som Studentstyret hadde Samfunnet allmøte som organisasjonsmodell.

– Studentmiljøet i Tromsø er ganske lite, så på den måten er selvsagt ideen om et direkte demokratisk allmøte god. Men Samfunnet ble nettopp et eksempel på at dette sjelden fungerer i praksis.

Når alt for mange har muligheten til å delta i beslutningsprosessen, ender det gjerne med at ingen tar ansvar, sier organisasjonssekretæren.

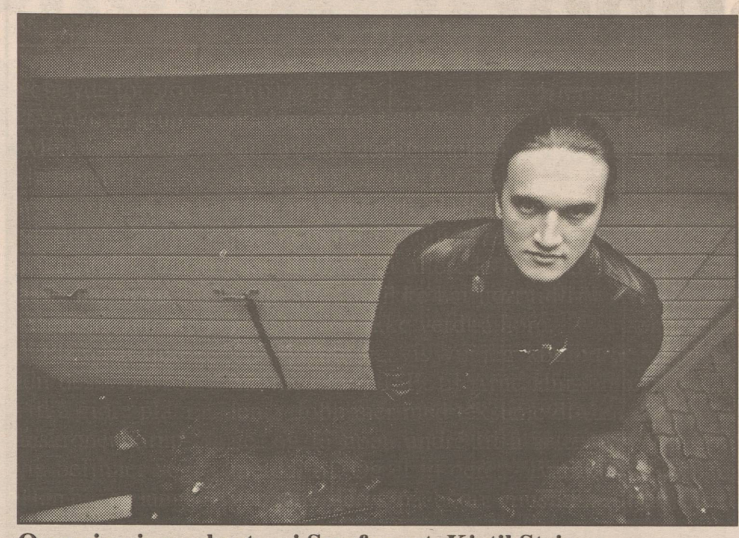
Fleksibelt system

Nå kan organisasjonsstrukturen til Samfunnet skremme vannet av en hvilken som helst student med vekttall i statsvitenskap: Circus Maximus, Presidiet, Rådet, Konsilet og Konsulatet, ordfører og charge d'affairs – det er lett å gå seg vill i termer og titler?

– Det er ikke så vanskelig som det kanskje ser ut til. Selv om oppbyggingen kan virke noe stiv og komplisert, fungerer systemet svært fleksibelt i praksis. Dersom en samfunnsborger har ideer eller forslag som kan gjøre Samfunnet til en bedre studentvelferdsorganisasjon går det sjelden lang tid før endringen er et faktum. Alle som vil er hjertelig velkommen til å engasjere seg, lover Kjetil.

Pass og grunnlov

– På den ene siden fungerer Samfunnet som et…ja, - *samfunn* i miniatyr. Med borgere som nyter av borgergoder og borgerfordeler. Et samfunn med eget pass og egen grunnlov, sier Kjetil

Organisasjonssekretær i Samfunnet, Kjetil Steigen.
FOTO: MARTIN TJERSLAND

Øverst i forvaltningen finner vi Senatet og Presidiet, henholdsvis «storting» og «regjering». Representantene i Senatet velges i Rådet og Konsilet slik at både Samfunnets undergrupper og arbeidsgruppene blir rettferdig representert.

Studentvennlig

– Hele poenget med å ha en grunnlov og en tilsynelatende komplisert forfatning er å fordele ansvar slik at Samfunnet fungerer minst mulig byråkratisk og mest mulig studentvennlig. Dersom systemet skulle vise seg å virke mot sin hensikt, tar vi ikke mye for å sette til side Grunnloven.

Steigen viser til Cafè Bodega, som har hatt en litt trang fødsel dette semestret. I dag, noen raske møter og et par hastevedtak seinere, står Cafè Bodega klar med et større og enda bedre tilbud.

– Så lenge alle er kompiser, klarer vi oss fint uten prinsippryttere, smiler han, og håper flere studenter vil engasjere seg i samfunnet.

Intim Hovedgårdskantine

Det er hva president i Studentsamfunnet Victoria Jonsson vil ha. Nå som det etter klokken fem er mulig å kjøpe øl i Hovedgårdskantina ser samfunnet for seg muligheten til å skape et sosialt samlingspunkt på universitetet på kveldstid. I første omgang setter samfunnet i gang Torsdagskafeen, hvor diktlesning, levende musikk og andre kulturelle aktiviteter skal trekke studenter sammen. Prosjektet er forsatt i startgropa, men allerede i forrige uke gikk den første Torsdagskafeen av stabelen.

Jonsson forteller at samfunnet foreløpig bare har tatt opp en eventuell ominnredning av kantina med Studentsamskipnaden. Men fra den kanten har man ikke penger å bidra med. Da gjenstår Plan- og driftsavdelinga ved universitetet (Plut), som i nær fremtid kan vente seg en skriftlig henvendelse fra Studentsamfunnet.

Jonsson håper at det også er mulig å røyke i Hovedgårdskantina på kveldstid.

Samfunnets jubileumsball

Studentsamfunnet venter besøk fra flere mer eller mindre kjente personer til sitt 30 års jubileum.

Asgeir Larsen

Studentsamfunnet i Tromsø feirer i år sitt 30 års jubileum. Dette markeres med et storslagent ball for alle samfunnets medlemmer. Ballet vil gå av stabelen den 8. november.

Flere tidligere ledere av samfunnet, og andre med tilknytning til studentmiljøet er invitert. Den endelige gjestelisten er foreløpig ikke klar. Den eneste personen vi i Utropia har fått bekreftet har takket ja er Jon Michelet. Han var leder for samfunnet mens han studerte ved UiTØ.

Jon Michelet kommer, kommer du?

– Det er første gang samfunnet arrangerer et ball, forteller en spent Stian Johnsen fra samfunnet. Det vil bli servert en treretters middag til en studentvennlig pris. Musikken for kvelden vil bandet Nordens Paris stå for. – Dette vil bli et stilfullt arrangement med særdeles lav diskofaktor, sier Stian Johansen. Mye tyder på at dette vil bli årets store happening i regi av samfunnet. Legg til side et par hundrelapper, finn frem din fineste kjole, smoking eller mørke dress og bli med i polonesen inn i Aud. Max. den 8. november.

Kaffe, Nietzsche og ludo

Hvis du følger sporene ned trappa til venstre for inngangen til Aud.Max. på Hovedgården mellom klokka 10.00 og 14.00 blir du tatt vel imot av Cafè Bodegas generøse vertskap.

Martin Tjersland

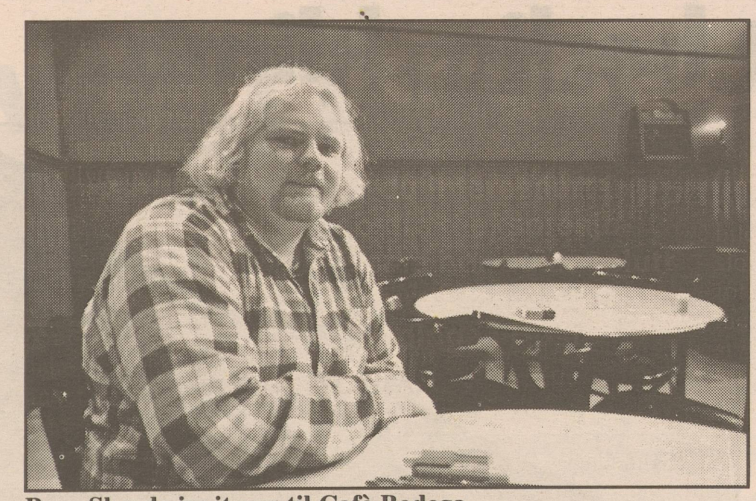
Cafè Bodega har eksistert lenge, men er et tilbud som hadde fortjent mange flere besøkende. Derfor har Samfunnet, som driver studentcafèen, rustet opp tilbudet. Blant annet har de gått til innkjøp av en kombinert Espresso-/Capuccinomaskin….

Mange nye tilbud

En av dem som jobber med Cafè Bodega er Bror Skrede. Han håper folk vil få opp øynene for studentcafèen, nå som tilbudene blir flere.

– Ved siden av cappucino, espresso og cafè au lait vil det bli servert minst tre forskjellige andre kaffesorter samt tre tesorter. Dessuten blir det salg av vafler, sjokolade, brus…. til latterlig lave priser, selvfølgelig, smiler Bror.

– Går alt etter planen utvides åpningstiden!

Bror Skrede inviterer til Cafè Bodega.
FOTO: MARTIN TJERSLAND

Mer enn en cafè

Men Cafè Bodega er mer enn seks kaffesorter. Bodegaen egner seg utmerket til studentaktiviteter som å arrangere kollokviegrupper, kline, diskutere filosofi, lese aviser, kaste bort tida på å spille uskyldig, sjakk, backgammon, dum eller ludo.

– Dessuten har vi askebegre her, sier Bror Skrede subtilt.

Hvis du hittil ikke har besøkt Samfunnets eget pusterom i studenttilværelsen, er det kanskje på tide?

Romkabalen stokkes om

Studentsamfunnet vokser og vokser.

– Vi vil ha større plass og mer sentral plassering, sier president i Studentsamfunnet Victoria Jonsson.

Derfor ønsker de å bytte kontorer med studentstyret eller overta deler av disse lokalene. Men dette vil ikke studentstyreleder Eidi Ann Hansen uten videre gi sin tilslutning til. På studentstyremøtet i november skal fordelingen av alle de rommene som studentene disponerer i andre etasje i Hovedgården behandles.

– Vi ønsker å se på alle behovene for kontorer i sammenheng, sier Hansen som bedyrer at ut over dette har ikke arbeidsutvalget gitt noen innstilling ennå.

Jus i Bologna

Turid Munkhaug (26) reiste i september 96 til Bologna i Italia og studerte juss her ved det eldgamle Università degli di Bologna. Universitetet skal være det eldste universitetet i den vestlige verden

Turid vel hjemme etter endt studietid i Italia.
FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

Hadi Lile

Etter en søknad til fakultetet for språk og litteratur med et sterkt ønske om å dra til Italia for å studere jus, så fikk Turid stipend til å dra enten til Bologna eller til Milano. En ting man bør merke seg er at juridisk fakultet i Tromsø ikke er tilknytta Erasmus. På grunnlag av Bologna sitt eminente rykte og sjansen til å studere ved det eldste fakultet kjent i den vestlige verden så ble valget enkelt.

Italia-kjenner

Erasmusstudenter er i den situasjon at de stiller på lik linje med de lokale studentene. Derfor er det en fordel om man har litt peiling på språk før man begir seg ut. Slekt, venner og god mat har ført Turid flere ganger til Italia, så hun var godt kjent med forholdene. Hun har derimot ikke noen dragninger i retning av den runde ball de fleste italienere forguder.

Lange forelesninger

På forelesningene i Bologna kan det være svært mange studenter, og fra Roma rapporteres det om studenter som overnatter i sovepose utenfor auditoriene for å sikre seg plass på forelesningene. Dette er naturlig i og med at der finnes 30- 40 000 studenter bare på jus i Bologna. Konsekvensene av denne enorme mengden med studenter er at forelesningene kan bli ganske lange, opp til tre timer i strekk. Dette fordi pauser blir et problem når alle skal inn og ut, i tillegg til lange køer i kantina.

Kurs er tingen

Her i Tromsø har vi et system som bygger på førsteavdeling, andreavdeling og så videre, med et fast opplegg i hver avdeling. I Bologna er det slik at du selv kan velge hva du vil studere ved at du melder deg på forskjellige kurs.

– Jeg tok Internasjonal offentlig rett, Internasjonale relasjoner og EU-rett. Poenget her er at du bør velge kurs du kan få bruk for, sånn rent bortsett fra det er det ingen fare med hensyn til det å studere jus utenfor Norge, er det rådet Turid gir til alle usikre jusstudenter som trodde dere måtte gjennom fjerde avdeling før dere kunne dra ut av Norge.

Like høy husleie som i Norge

Når du har søkt til Erasmus og fått stipend så får du en kontakt i det landet du skal til. Turid anbefaler på det sterkeste at man prøver å bruke denne kontakten til å skaffe seg en bolig før man drar ned. Boligsituasjonen, for eksempel i Bologna, er svært presset. Når man samtidig kommer til en helt ukjent by, i et helt ukjent land, ble boligjakta et sant mareritt i Turid sitt tilfelle. En annen ting en bør få med seg er at husleiene der nede var vel så høye som her i Tromsø. Men alt annet var mye billigere, så du lever med andre ord ganske bra på det stipendet og lånet du får.

Mat og vin; ren kultur

Pasta, pizza og vin er noe som gjør livet herlig å leve i Italia. Det ikke slik at man sitter for seg selv med ei tørr matpakke, Turid rapporterer om tilstander der man har småkaker og cappucino til frokost. Til lunsj, middag og kvelds er det varm mat med vin til, som står på menyen.Kantina er klinisk fri for pasta fiskegryter,pytt i panne og andre suspekte retter.Prisene er også mer studentvennlige.Turid har omtrent ikke ett vondt ord å si om sitt utenlandsopphold. Hun ber meg gang på gang om å få med hvor sterkt hun anbefaler dette til andre. - Det var den desidert artigste tiden i mitt studieliv så langt,sier Turid.

Utlandet som studieplass

Interessen for studentutveksling har i de siste åra økt enormt over hele verden. UiTø har imidlertid enda en del ledige plasser.

Hadi Lile.

Universitetet i Tromsø deltar i utdanningsprogrammene Nordplus og Sokrates (Erasmus), og har også et nært utdannings- og utvekslingssamarbeid med Pomor-universitet i Arkhangelsk i Russland. Disse og andre avtaler kan føre deg som student til nær sagt hvor du vil her i verden der det finnes et universitet.

Storbritannia overfylt

Det er enda en del plasser igjen til Arkhangelsk og andre steder, bortsett fra i Storbritannia. «Alle» vil til Storbritannia,der språket er en mindre barriere enn andre steder, samtidig som navn som Oxford og Cambridge høres veldig flotte ut. Problemet er at Storbritannia er et land det er svært vanskelig å opprette avtaler med. Andre land som er et godt alternativ, er selvsagt de nordiske landene.
En tur til Sverige eller Danmark kan også by på store opplevelser.

For de som er interessert i å studere i utlandet, er heftet «Veien til utlandet» god og nødvendig lesning. I tillegg vil det bli arrangert et informasjonsmøte for interesserte på Lillehiet fredag 3. oktober klokken 14.00

—Tromsø har et herlig klima

Matthias Forwick er en tysk student som studerer geologi her i Tromsø. Av alle mulige og utenkelige grunner så valgte han å studere i Norge på grunn av det fantastiske klimaet vi har her i nord.

Hadi lile

Matthias fant ut at han kunne søke til alle universitetene i Norge. Tromsø svarte raskest og best. De hadde bra informasjon og et bra tilbud.

Hvorfor Norge?

– Jeg har vært en del på ferie her i Norge, og må si at jeg ble fort fascinert av folket, naturen og ikke minst klimaet. Jeg liker det kjølige klimaet som er her oppe, sier Matthias. Ellers liker han at det er et lite koselig universitet, med folk som han mener er både hyggelige og hjelpsomme. Den eneste ulempen med Norge, er prisene.

Tidligere studier

Westfälische Wilhelms-Universität Münster er et enormt universitet Matthias har studert ved i fire år før han kom hit. Universitetet består av ca 45 000 studenter. UiTø har til sammenligning ca 6000 studenter. I München kan de i likhet med Italia, holde det gående i 2-3 timers forelesninger, uten så mye som en liten røykepause.

Typisk student

Matthias har funnet seg godt til rette, og fått seg mange venner. Når det gjelder mat, er han som en typisk norsk student. Spaghetti, pølser og poteter er det som preger kostholdet. Som alle gode studenter er han også med i TSI. Badmintongruppa kan her smykke seg med en tysk spiller i stallen.

Matthias fra Tyskland trives godt i det kalde nord. FOTO:SIRI VAGGEN OLSEN

Matthias står hardnakka på at han ikke ante noen verdens ting om olje-Norge før han kom nordover. Matthias er i likhet med Turid veldig opptatt av å få frem hvor flott dette med utenlandsstudier er, og han anbefaler også alle på det sterkeste å prøve dette.

HiTø:

Velferd eller undervisning?

Høgskolen i Tromsø har problemer med å finne de 721.000,- kronene som Stundetsamskipnaden må ha for at HiTø-studentene skal få det samme tilbudet som studentene fra universitetet. - Får ikke HiTø økt sin totale ramme over statsbudsjettet blir det bråk, lover studentstyreleder ved HiTø, Bjørn Rasmussen.

Lise Swensen og Asbjørn Bartnes

Høgskolestudentene får ikke automatisk tilgang til alle tilbudene som SiTø har.

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

HiTø ble pålagt å gå inn i SiTø fra 1997. Fra neste år må høgskolen på lik linje med Universitetet i Tromsø betale for flere av tilbudene som SiTø yter. Kirke-, undervisning- og forskningsdepartementet har gitt HiTø klar beskjed om at dette tilskuddet må finansieres innen HiTøs eksisterende rammer. Dermed kan styret for HiTø få en tøff jobb når budsjettet for 1998 skal vedtas.

– Det vil bli en diskusjon om man skal prioritere bra undervisning eller god velferd, sier Rasmussen.

Sosialtjenesten

De 721.000,- skal dekke utgiftene til studentdemokrati, lokaler for SiTøs administrasjon, studentsosiale aktiviterer og Studentenes sosialtjeneste. Direktør i SiTø, Vidar Bakken, sier at manglende tilskudd fra HiTø, vil gi seg synlig utslag i at Studentenes sosialtjeneste forbeholdes studenter fra universitetet.

Rassmusen mener SiTø burde forskottere høgskolens andel, slik at Studentenes sosialtjeneste også kan gjelde for HiTø-studentene. Dette avviser Bakken.

– HiTø får bare det de betaler for, slår Bakken fast.

Semesteravgifta

I vår måtte høgskolestudentene for første gang måtte betale semesteravift. Få visste vel egentlig hva pengene skulle gå til, men ble forespeilet at de skulle få det samme velferdstilbudet som universitetsstudentene fikk.

Men dette er foreløpig ikke tilfellet. Forreninger og lag for studentene fra universitetet vil fortsatt være forbeholdt disse, med mindre den enkelte forrening mottar støtte fra HiTø-studentenes semesteravgift. Det samme gjelder for de delene av SiTø sitt tilbud som UiTø yter tilskudd til i dag.

– Studentene ved HiTø betaler like mye i semesteravgift som studentene ved universitetet, og da er det gresk for oss at vi ikke nyter godt av de samme tilbudene.

Dette sier Elisabeth Bergvoll som sitter i studentrådets arbeidsutvalg ved avdeling for lærerutdanning. Hun føler at HiTø og HiTø-studentene har fått mye mottbør fra SiTø i forbindelsen med innlemmingen.

Trang økonomi

UiTø har vært med i oppbygningen av SiTø, og har de faste tilskuddene innbakt i sine budsjetter. HiTø har derimot ikke friske midler som kan gå til SiTø, men må hente pengene fra eksisterende budsjettposter.

– Budsjettsituasjonen hos oss er allerede trang. Utgiftene våre er i stor grad bundet opp i lønn og derfor blir omdisponeringer vanskelig. Men kanskje vi kan klare å effektivisere noen avdeliger, sier økonomisjef ved HiTø, Britt Elin Steinveg.

I november skal det forløpige budsjettet opp i styret for høgskolen. Før den tid starter behandlingen av statsbudsjettet i Stortinget. HiTø vil da få vite om de kan regne med å få økt den totale rammen.

Urnevalg igjen

Organisasjonssekretær Ola Bratlie oppfordrer alle til å bruke stemmeretten sin.

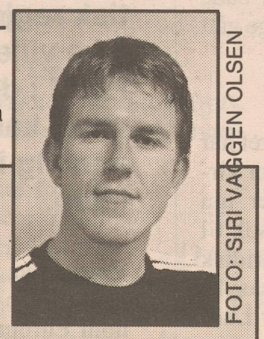

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

I uke 42 er det urnevalg ved Universitetet i Tromsø (UiTø). Ett nytt studentstyre skal bli valgt og din stemme er avgjørende for hvordan det nye studentstyret vil se ut.

Siri Vaggen Olsen

I hele uke 42 har du muligheten til å avgi din stemme.

– Vi leier urner fra kommunen og disse blir utplassert på alle fakultetene, forteller Organisasjonssekretær Ola Bratlie.

– Du kan avgi din stemme i hvilken som helst urne uansett hvor den er plassert på universitetet. Du kan stryke og kumulere navn på listene. Du må bare huske å vise fram studentbeviset for å få brukt din stemmerett, understreker Bratlie.

Egen liste

Har du lyst til å stille til valg med egen politisk liste, så er siste frist den 6. oktober. Kravet for å stille liste er at listen inneholder minst 11 navn og at representantene er studenter ved UiTø.

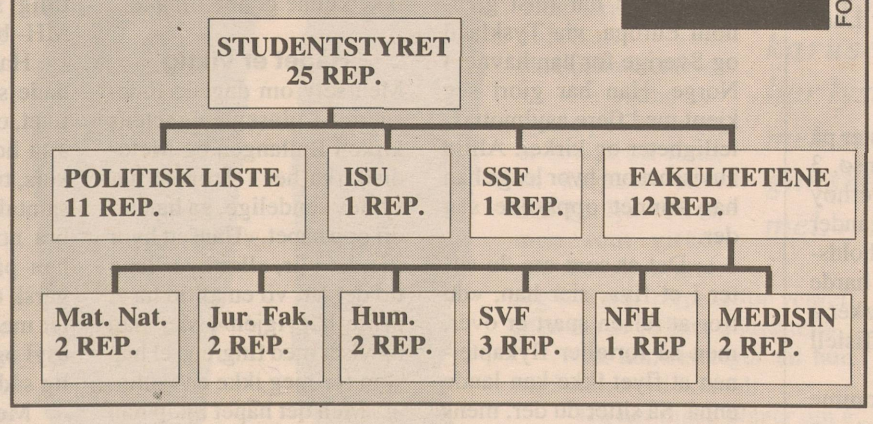
I begynnelsen av november blir stemmene talt opp og mandatene fordelt. Deretter vil det nye og det gamle Studentstyret overlappe hverandre fram til den 31. 12. 97.

Mandatfordeling

Studentstyret består av 25 personer. Av disse er 11 valgt inn på grunnlag av politisk liste, og 12 kommer fra fagutvalgene ved de forskjellige fakultetene. Samisk Student Forening (SSF) og International Student Union (ISU) er representert med en person hver.

De tolv representantene fra fakultetene er fordelt ut fra størrelsen på fakultetet. Fordelingen er 1 per hver 100 student, men ikke mer enn 3 fra hvert fakultet. Denne fordelingen gir da 3 representanter fra SVF, 2 fra Hum., 2 fra medisin, 2 fra Mat. Nat., 2 fra Juridisk fakultet og 1 fra NFH. Se figuren.

SLIK ER STUDENTSTYRETS STRUKTUR

Nordnorsk rikshospital

Universitetsledelsen avviser at det er mulig å opprette 30 nye plasser på embetsstudiet i medisin i Tromsø. Inntil universitetsklinikkfunksjonene ved RiTø blir bedre i varetatt og legeutdanningen får bedre undervisningslokaler på RiTø, kan ikke studentopptaket økes. Men Fylkeskommunen i Troms vedtar i disse tider omfattende innsparinger på sine budsjetter og har neppe mulighet til å bygge ut RiTø eller gi større tilskudd til sykehuset.

Dette har ledelsen ved UiTø innsett for lengst. I et brev i statsminister Torbjørn Jagland fra begynnelsen av august heter det: «Universitetet i Tromsø stoler ikke lengre på at Troms Fylkeskommune er en ansvarlig eier av en så stor og komplisert virksomhet med funksjoner som dekker hele landsdelen.» I samme brev etterlyses nye eierformer for RiTø, og begrepet «et nordnorsk rikshospital» lanseres.

Doktorgrad i medisin om hjerte- og karsykdommer

Cand.med. John Bjarne Hansen (36) disputerte for den medisinske doktorgrad ved UiTø den 12. september.

Avhandlingen dreier seg blant annet om *hvorfor* pasienter med høyt blodtrykk har økt risiko for hjertesykdom. Hansen har også gjort mye for å forbedre den blodfortynnende behandlingen ved akutt blodpropp.

Koagulasjonssystemet i blodet består av flere faktorer som driver inaktivt rundt i blodårene. Det er disse som gjør at blodet danner en «plugg» på et eventuelt skadested. I noen tilfeller kan disse aktiveres i et friskt blodkar, og dette kan utvikle seg til hjerteinfarkt, hjerneslag og blodpropp. Det som imidlertid hindrer denne unødvendige levringen av blodet, er noe som kalles koagulasjonshemmere.

I sin avhandling har Hansen tatt for seg en ny sådan, *Tissue factor pathway inhibitor*(TFPI), som reguleres av kolesterolnivået. Han påviser en biologisk sammenheng mellom kolesterol og reguleringen av blodets koagulasjonssystem via TFPI. Dette er en ny, viktig forklaring på hvorfor pasienter med høyt kolesterol har økt risiko for hjertesykdom.

Bok om kirkeasyl

I disse dager lanseres boken om Antal Csipa , som satt 3 ½ år i kirkeasyl. Debatten omkring temaet har stilnet, men problemet er her enda.

Liv Brita Brodal

Boken skildrer Antals liv, hans oppvekst i Jugoslavia, ungdomstiden, hans flukt fra hjemlandet og tiden i asylmottakene og kirkeasylene. Vi får innsikt i de følelser, gleder og sorger han har opplevd. Det er like mye personen som kirkeasylanten vi blir kjent med her.

Regnbuen

Ivan Nygren (25) er forfatteren av boken om Antal. Han var med i støttegruppen, der ideen om boken kom, og sammen med Antal brukte han 7 måneder på å fullføre prosjektet.

Ivan Nygren arbeider for Regnbuen antirasistiske organisasjon, en lokal interesse organisasjon for menneskerettigheter og antirasisme. Regnbuen har en rekke prosjekter på gang som går ut på for eksempel å hjelpe flyktninger og å verne miljøet.

Organisasjonen har ukentlige møter onsdager kl. 20., på SV-huset. Interesserte kan gjerne stikke innom, eller besøke hjemmesiden på Internett, adressen er: http://login.icenet.no/^antal

Hva er kirkeasyl ?

Kirkeasyl er et fenomen som har eksistert nesten siden tidenes morgen, over hele verden. Kirken, eller det hellige rom, er blitt brukt som vern, for å beskytte mennesker på flukt.

Myndighetene eller andre forfølgere har følt motvilje mot å forfølge dem inn i kirka, men det har ikke alltid stoppet dem mot å trenge seg gjennom kirkedøra. selv om norske myndigheter har sagt de ikke vil gripe inn i kirkene, har både myndighetene i Frankrike og Sverige gått inn og hentet kirkeasylanter.

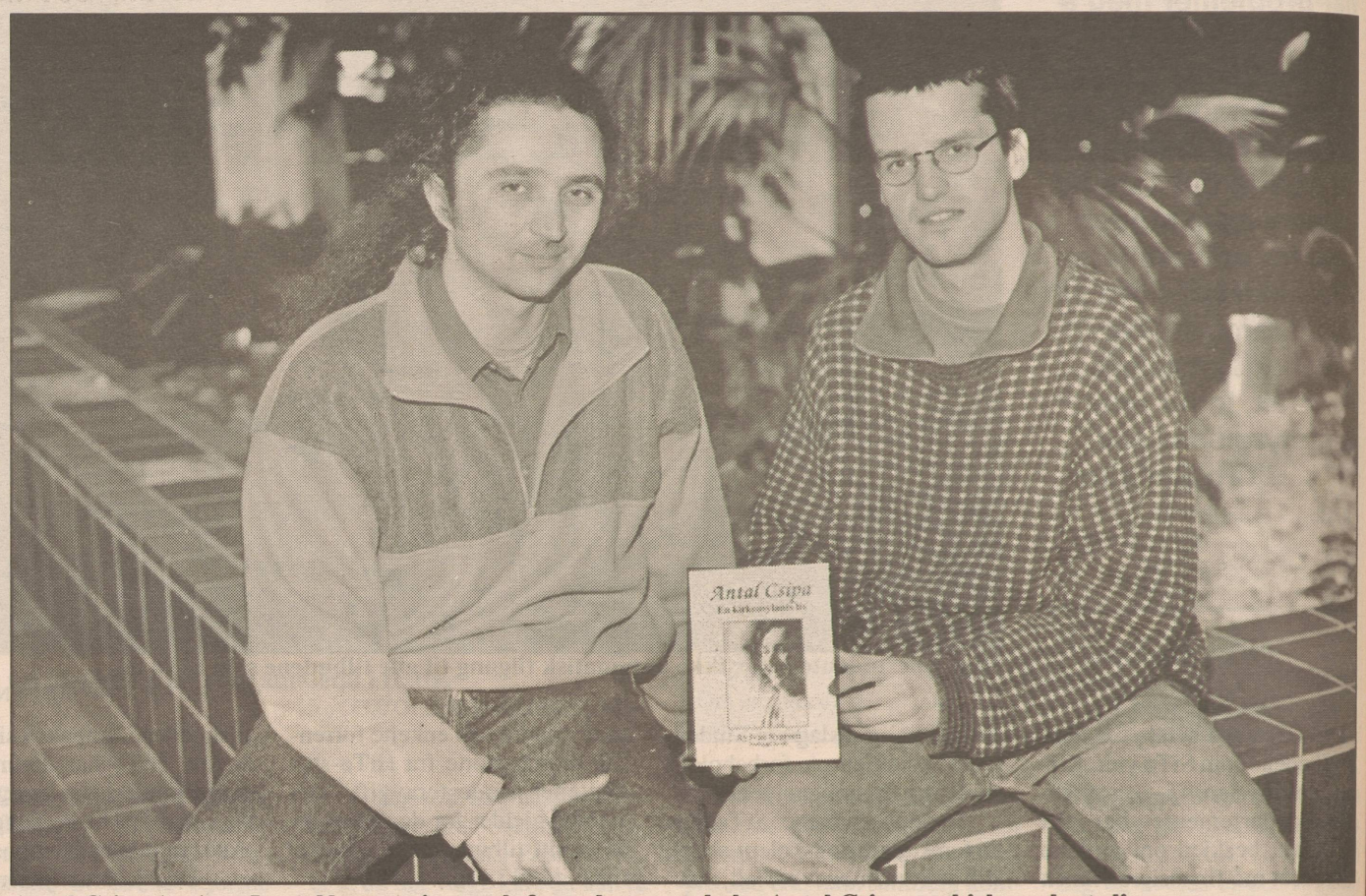
Støttegrupper

For å hjelpe de som sitter innesperret har hver asylkirke egen støttegruppe for kirkeasylantene. Støttegruppa samler inn penger, handler mat og går på besøk til asylantene. De sørger også for juridisk bistand. Alle de som sitter i kirkeasyl i Tromsø har samme advokat, Geir Ludvigsen, som gjør jobben gratis.

8 igjen...

Det sitter enda 8 mennesker og venter på oppholdstillatelse i kirkene i Tromsø. 3 tamiler i den katolske kirka, 3 i Elverhøy kirke, 1 i Ishavskatedralen og 1 ugander i Grønnåsen. Tamilene får ikke oppholdstillatelse fordi selv om det foregår harde kamper uten at myndighetene forsøker å gjøre noe med det, er det ikke offisiell krig i Sri Lanka.

Kvinnen fra Uganda må selv komme med beviser for at hun er forfulgt, og siden hun ikke har ressurser til det, er hun skyldig i ulovlig opphold i Norge til det motsatte er bevist.

Antal Csipa (t.v.) og Ivan Nygren viser stolt fram deres nye bok «Antal Csipa, en kirkeasylants liv»

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Antals nye liv

Høsten 91 flyktet Antal fra en krig han ikke ville delta i og en nasjonalistisk regjering han ikke ville støtte. Først i dag, 6 år etter, kan han endelig leve livet igjen.

Veien har vært lang for Antal. Han har reist gjennom Europa, via Tyskland og Sverige før han havnet i Norge. Han har gjort seg kjent med flere asylmottak, leiligheter og kirker. Alltid i uvisshet om hvor lenge han har kunnet oppholde seg der.

«Det er som om du sitter i et fly», sier han, «du tror at reisen snart er over, men så forteller flykapteinen at flyet ikke kan lande ennå. Så sitter du der, mens flyet kjører i ring, og bare venter og venter...»

Og ventetiden har vært hard. Uvissheten, det å ikke vite hva som vil skje, har vært det verste, men også det å måtte isolere seg fullstendig fra verden ute har vært deprimerende. Det har hendt at han har sneket seg ut fra kirka midt på natten, bare for å puste inn lufta, for å være i andre omgivelser.

Mange mennesker har hjulpet han på reisen, og besøkene i kirka har vært mange, men det har vært tungt å ikke kunne gi noe tilbake.

Håpet er viktig

Men selv om dagene innesperret i pinsemenighetens kirke i Ballangen og Metodistkirka her i Tromsø har syntes uendelige, ga han aldri opp håpet. «Uansett hvor ille det blir, eller hvor lang tid det tar, vil en alltid ha et ørlite håp igjen», sier han og viser med fingrene et håp som for meg ikke er synlig.

Men det håpet hjalp han å overleve 3 ½ år i kirkeasyl. Den 11. juli 97 kunne han endelig spasere ut i Storgata, uten frykt for at noen skulle se ham. Myndighetene i Serbia så ikke på han som en statsborger lenger, så UD gikk endelig inn for å gi ham oppholdstillatelse, midlertidig, vel og merke.

Ny tilværelse

I dag nyter Antal livet som fri igjen. I en alder av 32 er han klar til å starte på ny – for 3. gang. Han studerer på Universitetet og har samtidig skaffet seg jobb på MH- biblioteket.

Han liker studentlivet, både studiet og det sosiale livet, og ser fram til en gang å ta hovedfag. Etter språkkurs, tv-titting og ikke minst samtaler, prater han svært bra norsk. I tillegg holder han på å skrive norsk-ungarsk ordbok, noe han startet med da han satt i kirkeasyl og fant ut at en skikkelig sådan ikke eksisterer.

Men der er en ting i norsk språk som han har vanskelig for å forstå: «Når foreleserne snakker, bruker de dialekten sin, men når jeg så skal skrive det de sa på eksamen, må jeg skrive det på bokmål...» I tillegg kommer jo også nynorsken, som er et mysterium for alle ikke-norske.

Data,musikk og folkedans

Han har nok å gjøre. I tillegg til studier og jobb prøver han å finne tid til interessene sine: Data, musikk og folkedans. Både, norsk, svensk og jugoslavisk folkedans behersker han.

Også er han aktiv i Regnbuen.. For selv om hans mareritt er over, er det andre som fremdeles trenger hjelp. Det er vanskelig for oss som ikke har følt det på huden å forestille seg hvor tøft 3 ½ år innesperret bak kirkemurer må være.

Men opplevelsen har definitivt gitt ham et nytt syn på livet, for han virker svært så tilfreds og lykkelig der han haster videre for å gå tilbake på jobb igjen.

Synnøve på Tinget

I forrige uke satte Synnøve Konglevoll kursen mot Løvebakken. Hun er landets yngste Stortingsrepresentant, student ved universitetet i Tromsø og har teorifagsbygg, idrettshus og flere hovedfagsplasser i sitt knippe politikerløfter. Men stipendandelen står hun fast ved.

Asbjørn I. Bartnes og Lars Åke Andersen (foto)

Med Stortingsplassen har Synnøve nådd det definitive (foreløpige?) høydepunktet i sin politiske karriere. Hun kaller det 'Synnøve på Tinget-prosjektet'. Det begynte i det små, ble alvor under en dramatisk nominasjonsprosess hvor hun ble valgt med én stemmes overvekt og kulminerte valgdagen. Løvebakken var en realitet.

Men ingen må tro at det har vært målet.

– Jeg er en sånn som egentlig alltid har skullet slutte med politikk. Det har jo for eksempel gått utover studiene.

Hva er det som likevel får henne til å holde på?

Det kommer en lang liste. Hun trekker fram at organisasjonsarbeid er inspirerende, at politikk er svært spennende, at miljøet er godt og at hun treffer mange fascinerende personer.

Men noen aspirerende statsråd er hun ikke:

– Kanskje om 20 år. Nei da, nå skal jeg konsentrere meg om å gjøre en god jobb på Stortinget. Det er ambisiøst nok. Jeg er forresten ikke utstyrt med et voldsomt ambisjonsnivå og en overdreven sjøltillit. Jeg er ganske normal.

Student

Da hun bestemte seg for å begynne med politikk var valget naturlig: det måtte bli Arbeiderpartiet. Kunne man ikke forvente seg noe mer radikalt, noe som tilfredsstiller ungdommelig opprørstrang?

– Da må jeg først si at AUF er sprekere enn moderorganisasjonen. Og så deler jeg Arbeiderpartiets grunnsyn. Jeg tror på frihet, likhet og brorskap og er fascinert av partiets stolte historie. De har liksom alltid kjempet det godes sak.

Men også for framtida er Ap best.

– Jeg er for forandring, og tror at Arbeiderpartiet må stå bak den. Det er det eneste partiet som er stort nok til å gjennomføre reformer.

Men i utdanningspolitikken trengs det ingen reformer. Synnøve støtter Aps linje på det politiske feltet hun brenner mest for, ved siden av kultur og miljø.

– Jeg er opptatt av at jeg skal representere studentene. Jeg er student og føler meg som student. Men selvfølgelig er jeg nødt til å ta helhetsvurderinger.

Enig

Hun konkretiserer sine planer for utdanningspolitikken:

– Jeg er enig i at stipendandelen skal økes til 30 prosent. Det er nok, og i hvert fall ikke så dårlig som mange skal ha det til og man bør ta med seg at det faktisk har vært en kraftig økning. Det kan godt hende at jeg kommer til å være for en høyere stipendandel, men det er viktig å ikke glemme at dette er penger studentene faktisk får. Det å ta utdanning er i seg selv et gode. God studiefinansiering er selvfølgelig viktig, men det er viktigere å satse på et bedre utdanningstilbud, bygge ut PC-tilgangen, forbedre lokalitetene og å innføre inntektsavhengig tilbakebetaling av lånet. Og i arbeidet med å fremme disse sakene er det viktig for meg å låne øre til studentorganisasjonene. Det er også viktig at jeg kan føle meg litt som student innimellom. Det hadde for eksempel vært fint å kunne sitte på UB og lese saksdokumenter.

«Det hadde vært fint å kunne sitte på UB og lese saksdokumenter.»

Patriot

Fortsatt kontakt med studentmiljøet er altså viktig. Og som representant for Troms og student ved universitetet står Tromsø tilsynelatende i en særstilling.

– Jeg har studert i Oslo. Var lei av Tromsø, og det første året i Oslo var bare helt halleluja, men jeg innså at jeg er veldig glad i Tromsø. Og Nord-Norge. Og jeg er glad i universitetet i Tromsø. Det er viktig for byen og for landsdelen.

Men hun er ikke ferdig med å snakke om utdanning - studenten Synnøve må vike for politikeren. Og politikere er jo ikke kjent for å

være korte. Bare raske. Det går unna når Synnøve snakker seg varm om utdanning i Nord-Norge.

– Jeg ble provosert under valgkampen da SV og RV påsto at vi utdanner folk for å skjule ledigheten. Det er et stort behov for utdannet arbeidskraft, og jeg tror ikke at mange av de som er på universitetet egentlig ønsker å jobbe i butikk eller være blikkenslager. Utdanning kommer til å være avgjørende for Nord-Norge i framtida, og derfor er jeg opptatt av at utdanning skal være et satsningsområde. Kunnskap og ungdom som ønsker utdanning er en stor ressurs.

Og de første sakene Synnøve lover å gripe fatt i er knytta nettopp til Universitetet i Tromsø.

– Det er spesielt tre saker som er viktige for universitetet og som jeg kommer til å kjempe for: Teorifagsbygg, idrettshus og flere hovedfagsplasser. Det er blant de første sakene jeg kommer til å ta opp, lover Synnøve.

Og i den anledning kommer hun med en klar oppfordring til studentpolitikerne:

– Å være Stortingsrepresentant er en travel jobb, så det er viktig at de forskjellige organisasjonene ikke er redde for å ta kontakt med meg.

Den yngste

Oppvasken er unnagjort. Hun setter seg og blir uvanlig lavmælt når hun skal fortelle om sine forventninger til å ta sete på Løvebakken. Hun karakteriserer følelsen som skrekkblandet fryd.

– Å skulle begynne på Stortinget er som å stå foran en karusell som man har lyst til å ta, men som virker ganske skummel. Jeg har stor respekt for vervet. Men det er jo bare å «trø tell».

«Det er som å stå foran en karusell jeg har lyst til å ta, men som virker ganske skummel.»

Noen kamelsvelger vil hun med andre ord ikke bli.

– Jeg har ingen planer om å bli en stum person, og kommer ikke til å være redd for å fighte.

Hun har hevet stemmen igjen. Men hun aner ikke hva hun skal si i debuttalen sin. Det er heller ikke den hun frykter mest.

– Da har man jo Stortingsgruppa i ryggen. Sånn sett er gruppa skumlere, men det er også en trygghet å finne der. Man må jo spille på lag for å ha gjennomslagskraft.

Men gjennomslagskraft håper hun å kunne ha også som enkeltperson. Hennes forse i så måte ligger først og fremst i at hun er ung. Og da er hun godt kvalifisert som den yngste av Stortingsrepresentantene.

– Jeg vet mer om det å være ung enn de fleste på Stortinget gjør, og jeg ønsker å være en representant for ungdommen. Det vil derfor være viktig for meg å bevare kontakten med ungdoms- og studentmiljøet. Men jeg har selvsagt stor respekt for mine eldre. mer drevne kolleger.

Idealist

Blant de eldre, mer erfarne - om enn ikke politiker - trekker hun fram Aina Edelmann som et forbilde.

– Hun er sterk, på en feminin måte, med et brennende engasjement. Og hun er idealist.

Den sistnevnte karakteristikken bruker Synnøve også om seg selv.

– Jeg håper bare at jeg klarer å bevare idealismen.

Vi aner at det kan bli vanskelig. Hvor lenge vil den bli satt på prøve? Vissheten om at hennes plass på Stortinget ikke ligger i hennes hender alene og klare meninger om hvor lenge man bør være Stortingsrepresentant gir svaret:

– 3 perioder er nok, proklamerer hun.

Men nå har hun jo alltid skullet sluttet med politikk.

FAKTA:

Navn: Synnøve Konglevoll
Alder: 25 år
Fra: Tromsø

Politisk karriere: Medlem av AUF siden 1989, leder i Troms AUF, sentralstyremedlem i AUF og nå Stortingsrepresentant for Troms AP.

Studentkarriere: Cand.mag. med fagene statsvitenskap, sosialantropologi og historie. Hovedfags-student i sosialantropologi.

LATIN-AMERIKAGRUPPEN I BERGEN

Latin-Amerikagruppen i Bergen søker

Observatører til Guatemala

Observatørene skal oppholde seg ca. 6 måneder i landsbyer med hjemvendte indianske flyktninger. De skal være tilstede som en trygghet for befolkningen og for å overvåke oppfølgingen av fredsavtalen som ble undertegnet i desember 1996.

For mer informasjon og søknadsskjema, ta kontakt med:

Latin-Amerikagruppen i Bergen
Olav Kyrres gate 53
5015 BERGEN
TLF: 55 30 28 54, FAX 55 30 28 71
e-post: lagbg@kvarteret.uib.no
Søknadsfrist: 15. oktober

Lånekassen 50 år

Lurer du på om søknaden din er ferdigbehandlet?

Svar får du

fra Lånekassen hele døgnet!

På Kassafonen, telefon 22 64 58 58, kan du

- få svar på når søknaden din er ferdigbehandlet
- bestille brosjyrer og blanketter
- få informasjon

På Lånekassens internettsider, http://www.lanekassen.no/, kan du

- bestille brosjyrer og blanketter
- få informasjon

ARKTISK BIOLOGI, -GEOFYSIKK, -GEOLOGI OG -TEKNOLOGI

Ta spranget!

BLI UNIS-STUDENT PÅ SVALBARD...

Søknadsfrist for årsstudiet i arktisk biologi 1998, og for vårsemesteret 1998 generelt er 15. oktober 1997. Du kan søke om opptak til emner for våren 1998 i arktisk geologi (AG), arktisk geofysikk (AGF), arktisk teknologi (AT) eller arktisk biologi (AB).

OBS! SØKNADSFRIST: 15. okt. 1997

For nærmere opplysninger om emnene og om hvordan det er å være student på Svalbard, kontakt fakultetets studieavdeling hvor du kan få studiehåndbok og søknadsskjema. Dette og andre opplysninger fås også ved henvendelse til UNIS direkte på tlf. 79 02 33 00, faks 79 02 33 01, e-post studadm@unis.no

SVALBARD ER TOPPEN!

Da når oss også på verdens nordligste www-adresse http://www.unis.no

UNIS
UNIVERSITETSSTUDIENE PÅ SVALBARD
The University courses on Svalbard
Postboks 156, N-9170 Longyearbyen

Invitasjon til deltagelse på «TØRRE Å TA ORDET - KURS»!

Mange studenter har problemer med muntlig fremlegging i grupper, for eksempel når de skal legge fram et gruppearbeid eller holde et foredrag for sine medstudenter. Noen er redd for å rødme, andre for å begynne å skjelve, svette, stokke ordene, miste stemme totalt eller kanskje til og med besvime.

Sosialtjenesten inviterermed dette til et «Tørre å ta ordet-kurs» for dem som ønsker å forebygge eller prøve å gjøre noe med slike problemer. På dette kurset er at det er tillatt å tabbe seg ut. Dette ser vi på som en forutsetning for å skulle tørre å driste seg frempå i løpet av kurset.

Kursstart: siste halvdel av oktober - 97.

Sted: Studentenes sosialtjeneste, nord-østre hjørne av Samfunnsvitenskaplig fakultet med egen inngang.

***Kurstider*:** Hver mandag kl. 13 - 15.30.
Dersom tidspunktet er uhøvelig, vil kurstidspunktene bli tatt opp til drøfting.

***Varighet*:** Kurset vil gå over 6 mandager, dvs. fram til første halvdel av desember.

***Deltagertall*:** 12

Dersom du er interessert i å delta i kurset, kan du fylle ut nedenforstående kupong og sende den til Studentenes sosialtjeneste v/ Dorrit Rosenkratz. Kupongen må være oss i hende innen mandag 6. oktober. Når vi har mottatt din kuppong, vil vi ta kontakt med deg for en nærmere samtale. Du kan også ta kontakt med oss på telefon 776-455323 eller tlf. 776-44595.
Da vil du også kunne få nærmere informasjon om kurset.

Jeg ønsker å delta i «Tørre å ta ordet-kurs» høsten 97.

Navn: .....

Adresse: .....

Tlf: .....

Jeg studerer følgende fag nå: .....

Kupongen sendes: Studentenes sosialtjeneste v/Dorrit Rosenkrantz, SVF-bygget, UiTø, 9037 Tromsø

StOr
StudentOrganisasjonen

Studentorganisasjonen StOr er en målstyrt, partipolitisk uavhengig interesseorganisasjon for studenter ved Høgskolen i Stavanger (HiS). HiS består av 7 avdelinger med ca. 6000 studenter og 500 ansatte. Viktige oppgaver for StOr de nærmeste årene bl.a. videreutvikling av det faglige og sosiale miljøet ved skolen, samt arbeidet for en bedre høgskole- og studentøkonomi.

Vår nåværende organinsasjonsekretær går over i ny stilling, og vi søker derfor hans etterfølger som fulltids

ORGANISASJONSSEKRETÆR

Org.sekretæren er en sentral person i StOr, med blant annet ansvar for organisering, planlegging og tilrettelegging for de tillitsvalgtes arbeid. Stillingen bidrar også til kontinuitet da mange tillitsvalgte skiftes ut hvert år.

Studentstyret ved heltidtillitsvalgt leder er nærmeste overordnede.

Vi søker en person som:

- ✓ **kan ta selvstendige initiativ, og liker å oppnå resultater i samarbeid med andre**
- ✓ **er kontaktskapende både i forhold til studenter og administrasjonen**
- ✓ **er engasjert, fleksibel og serviceinnstilt**
- ✓ **har god muntlig og skriftlig fremstillingsevne**
- ✓ **har velutviklet evne og vilje til samarbeid**
- ✓ **har god kjennskap til tekstbehandlingssystemer**
- ✓ **har kjenskap til enkel regnskapsføring**
- ✓ **har erfaring med organisasjonsarbeid**

Vi tilbyr et ungt og utfordrende miljø med gode muligheter for en personlig utvikling. Stillingen passer godt for nyutdannede. lønn etter avtale og tiltredelse snarest mulig.

Spørsmål om stillingen kan rettes til org.sekretær Øyvind Steinkleiv på tlf. 51 83 24 00.
Skriftlig søknad med CV og attester sendes innen 1. oktober 1997.

Studentorganisasjonen ved Høgskolen i Stavanger,
Pb 2549 Ullandhaug, 4004 Stavanger

LESERINNLEGG

Studenter bør melde seg inn i Tromsø

Om to år er det kommunevalg. Velferdspolitikk som Tromsø kommune fører overfor studenter, dreier seg om barnehager, busstilbud og diverse andre rettigheter. Bare de studentene som har meldt flytting til Tromsø kommune i tide, har direkte innflytelse på hvordan det nye kommunestyret skal bli.

Studentpolitikken kan bli verre. Det er ingenting som tyder på at kommunens økonomi skal bli vesentlig bedre. Så mange studenter som mulig bør tenke på hvilken kommune de ønsker stemmerett i. Sjølsagt er det økonomiske ting som spiller inn også, men enhver student må tenke over sin situasjon.

Du gjør ikke mye med en barnehageplass i Lakselv, hvis du har barna i Tromsø. Hvis du vil ha billigere buss for studenter, så husk at storparten av Tromsbuss eies av Tromsø kommune, ikke Ballangen. Det nytter ikke å irritere seg over et dumt ølmonopol her, hvis du bare kan stemme på politikere i Lofoten.

Mange av politikerne i Tromsø synes ungdom bare er hår i suppa, men stemmer vil jo alle ha. Det er makta som teller. Studenter som vil ha en bedre politikk i Tromsø, bør skaffe seg stemmerett i Tromsø. Alle studenter som fortsatt er registeret bosatt utenfor Tromsø, må seriøst vurdere flytting hit.

Bare stemmerett til flest mulig studenter kan få slutt på barnepikementaliteten som mange politikere har. Folkeaksjonen Mot Barnepiker i Kommunestyret vil presse fram klare alternativ i god tid. Sørge for stemmerett er ditt ansvar.

Av Gaute Antonsen
FM.B.I.K.S.

REALFAGSSTUDENTER !

Gratis kurs i studieteknikk for NIF-medlemmer.

Kurset holdes i Forskningsparken
Mandag 6. okt. kl. 16.15 - 20.30.

Foreleser Knut B. Knutsen fra Opinor
Enkel bevertning.

Påmeldning innen fredag 3. oktober til:
Distriktskontoret i Tromsø
v/Arne N. Karlstad
Tlf. 77 67 52 10
Email: arnek@online.no

Tegning av studentmedlemskap kan skje ved kurspåmeldning.

NIF er en organisasjon for:
Hovedfagstudenter
(MatNat og NFH)
Farmasistudenter
Fiskerikandidater
Siviliingenørstudenter

STUDENTKONTAKTENE

Mener du noe?

Har du noe du mener allmennheten bør vite om? I så fall er Utropias leserbrevspalte noe for deg! Vi tar imot alle innlegg, så lenge de er relativt korte og poengterte. Vi forbeholder oss retten til å forkorte.

Utropia
Studentavisa i Tromsø

- 16 nummer i året
- 5000 i opplag
- Kommer annenhver uke
- 22. årgang

Utropia trenger deg!

UTROPIA ER AVISA for studentene i Tromsø.

Redaksjonen i Utropia består av studenter fra alle fakulteter og avdelinger ved UiTø. Frivillige medarbeidere tar bilder, anmelder kulturbegivenheter, dekker viktige saker som angår studentene og gir avisa sin endelige utforming.

Utropia, som den eneste universitetsavisa i landet, har en redaksjon som er åpen for alle. Med andre ord trenger du ikke kunne skilte med lang erfaring fra avisdrift, ha en dødelig penn eller papparazzi-tilbøyeligheter for å gi ditt bidrag.

Mangfoldet er stort, miljøet godt og arbeidet er kreativt med mulighet for å lære mye. Medarbeiderne dekker stoff som interesser dem.
Hvis ingen skriver om det du er opptatt av, kan du gjøre noe med det:

BLI UTROPIST!

Du finner oss i glassburet ved kantina i SVF/HumFak-kjelleren.

NYHET

NYHETSREDAKSJONEN DEKKER DET som vedrører studentenes liv og hverdag og forsøker og være en vakthund overfor studentdemokratiet og byråkratiet ved universitetet.

KULTUR

KULTURREDAKSJONEN DEKKER DET som skjer av begivenheter i kulturlivet i Tromsø by og ved universitetet. Stikkord er Samfunnet, Uka, musikk, litteratur og konserter.

FOTO

FOTOREDAKSJONEN SØRGER FOR at vi får bra bilder til sakene våre, og arbeidet innebærer også mørkeromsarbeid (i Utropias nye, velutstyrte mørkerom) og digital bildebehandling.

.... informasjon til annonsører

Opplag: 5000 eksemplarer.

Priser:

1/ 1 side (246x370)	
Farge:	kr. 10.000,-
Sort/hvit:	kr. 6.000,-
1/ 2 side (246x177)	
Farge:	kr. 6.000,-
Sort/hvit:	kr. 3.500,-
1/ 4 side (121x177)	
Farge:	kr. 3.250,-
Sort/hvit:	kr. 1.800,-
1/ 6 side (121x120)	
Farge:	kr. 1.850,-
Sort/hvit:	kr. 1.350,-
1/ 8 side (121x86)	
Farge:	kr. 1400,-
Sort/hvit	kr. 900,-

I tillegg kommer merverdiavgift på 23 %.

Fargeannonser kan leveres på:

- CD
- rettvendt positiv film, med raster ikke smalere enn 85 linjer per tomme.

Sort/hvit annonser kan leveres på paste evt. e-post.

Slik oppnår du kontakt med annonseansvarlig Lise Swensen:

- Send faks
- Ring og legg igjen beskjed
- Send bestilling i posten
- Stikk innom Glassburet på SVF

Neste utgivelse er 22.oktober.
Frist for innmelding av annonse: onsdag 15. oktober
Vi må ha annonsemateriellet: fredag 17. okt.

Spesielle og allminnelige fagbøker og materiell får DU hos EN SPESIELL BOKHANDEL i DET SPESIELLE ÅRET DU er inne i. Vi legger SPESIELT vekt på at DU trives hos oss og at DU får det DU trenger.

SPESIALBESTILLINGER koster ingenting ekstra.

Kan DU ikke komme innom, sender vi gjerne til DEG, og legger SPESIELT vekt på at det går samme dag som du ringer , fakser m.v.

VELKOMMEN TIL SJØGATA 31/33 - 2. ETG.
SPESIELL SERVICE FÅR DU HOS OSS.

Centrum * Libris
Postboks 533, 9001 Tromsø
Bok- og papirhandelen i Sjøgata

Libris

OBS!
Telefonnr. : 77 68 35 40
Telefaxnr. : 77 68 53 01
E-mail : Centrum@icenet.no
(http://www2.salgsnett.no/centrumlibris)

PIZZA HUSET 25 år
Skippergt. 44 • 9008 Tromsø • Tlf 77 68 44 10 • Fax 77 61 07 95

Det eldste treffstedet for studenter i byen

- Ny-y-ydelig pizza
- Studentrabatt
- TSI-medlemsrabatt
- Gratis møtelokaler for lag og forreninger

Åpningstider:

ma, ti og on	11.00 - 23.30
tor og fre	11.00 - 24.00
lørdag	12.00 - 24.00
søndag	12.00 - 23.30

Bringing av pizza

Tlf. 77 68 44 10

Hamna, Kroken og Kvaløysletta: kr. 50,-
Tromsøya (ekskl. Hamna) og Tromsdalen: kr. 40,-

Prøv også vår avd. nord på øya:
UTSIKTEN PIZZERIA & CAFE
STAKKEVOLLAN FORRETNINGSSENTER
9018 Tromsø • Tlf. 77 67 67 66 – Fax 77 67 67 65

Studentrabatt i Tromsø

Disse forretningene og bedriftene innrømmer studenter rabatt mot at man viser studentbevis sammen med kvittering for betalt semesteravgift. For å unngå misforståelser bør man opplyse om at man er student og vise studentbeviset uoppfordret. Rabattene innrømmes i perioden 15.8.97 til 14.8.98.

Peppe's PIZZA Stortorget 2, tlf. 77 61 11 66

TusenFryd Plantesenter
Polarsenteret, tlf. 77 67 39 70

PEDER NORBYE
10 % rabatt på varer til ordinær pris

J.M. HANSEN AS
Storgt. 52/56 – Telefon 77 66 55 00 – 9008 Tromsø
expert Elektromarked

SMÅVAREN
Alt i garn og sytilbehør
Storgt. 57 - tlf. 77 68 67 67

STUDIO 7 • TROMSØ
Søndre Tollbugate 7
Tlf. 77 67 39 70

BRILLE huset
Storgata 92, tlf. 77 68 21 43

Eduis
LEKER OG BARNESUTSTYR

BM BYGGMAKKER Tromsø
BYGG & STÅL A/S
Tlf. 77 67 06 77

GJENSIDIGE Nord
Storgata 92, Tlf. 77 62 34 00

Hotell Nord
Parkgata 4
77 68 31 59
20 % på overnatting

Café DOMUS Domusgården, andre etasje tlf. 77 66 67 70

Platebaren
STØRST I COMPACT-DISC
Storgata 110, tlf. 77 65 53 56

Skinnmester'n Veita
Veitasenteret, tlf. 77 61 25 01

I.AUSTAD A/S
Jernvare, leketøy, kjøkken, glass, stentøy
Austadbygget, sjøgata 13,
tlf. 77 68 45 51

KAFFE • TE • KRYDDER
Taras
DUFTER OG GAVEARTIKLER
MARKEDSPLASSEN- TROMSØ
TLF. 77 68 22 54

Britt's BOUTIQUE
Storgata 89 og Jekta
tlf. 77 68 41 00

BRØDRENE JOHANNESSEN A/S
HERRE- OG UNGDOMSKLÆR
v/ brua - Tlf. 77 68 35 41 - Tromsø

18 97 Chr. Hansen
Fr. Langesgate 22,
tlf. 77 68 56 56

INTERSPORT
SPORTSHUSET A/S
– Sjøgata 13, tlf. 77 68 02 90
– Storgata 91, tlf. 77 68 36 68
– Polarsenteret, tlf. 77 60 71 10
– Veitasenteret, tlf. 77 68 36 68

BOWLING & SQUASH
Stakkevollvn. 51
9002 Tromsø
Tlf.: 77 61 97 70

SKARVEN VERTSHUSET
Strandtorget 1, tlf. 77 61 01 05

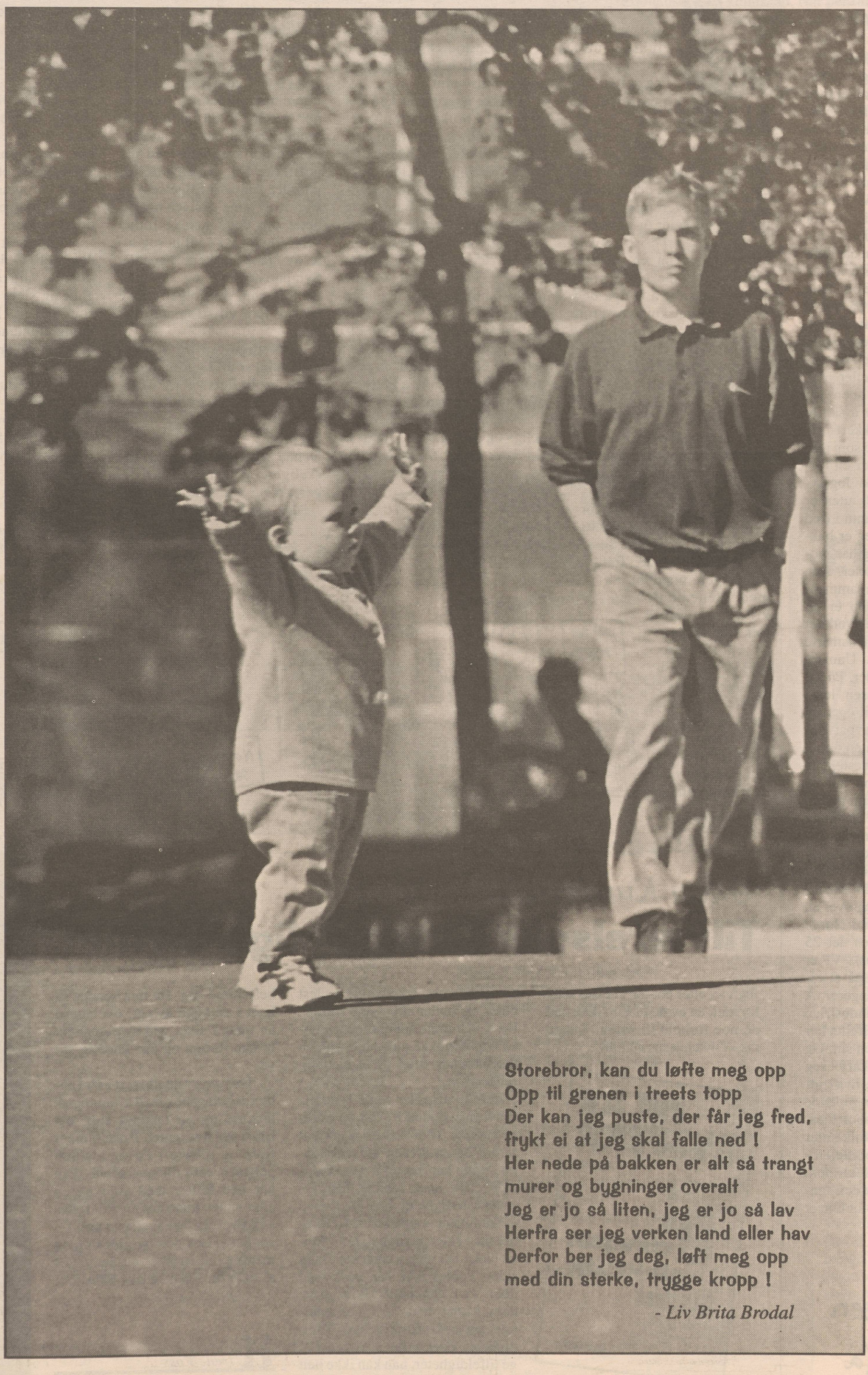
HUDPLEIE VIGDIS PARFYMERI
Tlf. 77 68 67 83
Storgt. 58

Urmester Noralf Andersen
Stortorget 3, vis a vis Domus
tlf. 77 68 26 55

Jensens Sko EURO SKO
Torgcenteret - Storgata 79
Tlf 77 68 15 63

NordiX Data AS
Stakkevollveien 15
Tlf. 77 61 01 06

Ansvarlig for studentrabatt i Tromsø er Tromsøstudentenes Idrettslag, TSI.
Kontoradresse: Hovedgården, UiTø, 9037 Tromsø
tlf: 77 64 45 79
faks: 77 67 60 25

Storebror, kan du løfte meg opp
Opp til grenen i treets topp
Der kan jeg puste, der får jeg fred,
frykt ei at jeg skal falle ned !
Her nede på bakken er alt så trangt
murer og bygninger overalt
Jeg er jo så liten, jeg er jo så lav
Herfra ser jeg verken land eller hav
Derfor ber jeg deg, løft meg opp
med din sterke, trygge kropp !

- Liv Brita Brodal

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

KULTUR KOMMENTAR

Norge piper

Jeg tilhører en minoritet. En gruppe som blir stadig mindre. Mennesker som ikke følger med i tiden og forventer effektivitet. Folk som nekter å la seg rive med av dagens jappetendenser. Vi er få, men vi er her. For å holde noe ved det gamle. Standhaftige til det siste. Vi lar oss ikke overtale eller bli ofre for presset. Presset om å delta i den voldsomme bølgen som har rammet landet vårt de siste årene. Jeg har valgt å tie stille om dette lenge, men nå er det på tide å stå frem. Komme ut av skapet. Si ting rett ut. Saken er nemlig den at jeg faktisk ikke har mobiltelefon - jeg har heller ikke lånt mobiltelefon hos noen, jeg har ikke engang *tenkt* å skaffe meg mobiltelefon. Sikkert irriterende for enkelte. De som mener at tilgjengelighet er en forpliktelse. Stakkars folk. Jeg nyter å kunne leve livet utenfor tilgjengelighetens tyranni i fred og ro. Det er mulig jeg er bakstrebersk. Selvfølgelig har mobiltelefonen sine fordeler. Den er svært nyttig i mange sammenhenger. Mobiltelefonen er en smart innretning, bare synd det er så forferdelig mange usmarte mobiltelefonbrukere. Uansett hvor du går, står de der. På kino, i Storgata, på bussen, lesesalen, i butikken og til og med på biblioteket. Du blir påtvunget andres privatliv enten du vil eller ikke. Pussig forresten, at folk med mobiltelefon har så mye høyere stemme enn andre. Ekstra høylytte er de, uvisst av hvilken grunn. Nordmenn må være et forferdelig viktig og ettertraktet folkeslag som er nødt til å være tilgjengelig 24 timer i døgnet. Det finnes i dag over en million mobiltelefoner i Norge - (i hele Europa finnes det 25 millioner eksemplarer). Vi er vandrende eksempler på at effektiv reklamebruk fungerer. Å *skape* behov er noe industrien er flink til, og i dette tilfellet har de virkelig gjort jobben sin. Og når nesten alle har anskaffet seg dette pipende helvete, hva gjør de da? Lanserer nok et pipende terrorinstrument, Tamagotchien. Vi lever i et land der folk sitter alene på kafe med mobiltelefonen som venn og har elektroniske kjæledyr. Ære være den sunne fornuften. Den blir sjeldnere og sjeldnere.

Stine Eidissen Bya

Hvordan bli en suksessfull politiker!

Å være politiker er vanskelig, kanskje vanskeligere enn noen gang. Like bak skulderen henger den råtne ånden tilhørende den fjerde statsmakt; den lukter død, fordervelse, og et liv i fornedrelse. Et lite feilsteg, og man rutsjer rett ut av Løvebakken. Man bør med andre ord beherske det politiske spill ned til hvert minste trekk for å oppnå seier og suksess.

Er du likevel dristig nok til å prøve deg på en karriere innen politikken har Utropia bestemt seg for å hjelpe deg. Ved nitid granskning og grundige analyser av valget gir vi deg to oppmerkede stier til maktens lysende tinder og mørke korridorer.

Metode 1

Dersom du vil bruke denne bør du helst være forskånet fra etikk, moral og solidaritetsfølelse.

– Spill hensynsløst på fordommer blant folket. Splitt og hersk, angrip store som små grupper: bønder, finnmarkinger, ungdom, samer, alenemødre, vinduspussere, folk som er glade i ekorn etc. (OBS! OBS! Eldre og syke er de eneste gruppene du ikke må kritisere. Dem kan du i stedet love alle pengene du skal ta fra de andre).

Som du ser er det bare fantasien som setter grenser. Det viktige er at folk får noen å se ned på og legge skylden for sine problem på, enten det er manglende arbeidsplasser, momsøkning eller fotvorter. Dermed får du fokus bort fra at det kanskje er du og dine politikerkolleger på Stortinget som har ansvaret.

I disse angrepene kan det være lurt å bruke sitater løsrevet fra enhver sammenheng. Plukk ut deler fra bøkene til fredsprisvinnere, kjente og kjære statsmenn, barnebokforfattere og andre snillinger, og sett dem i en totalt annen kontekst i talene dine. Dersom noen beskylder deg for råkjør kan du spille indignert og fortørnet: «Jammen, når **de sier det...!»**

– Lyv. Skriv en ting i partiprogrammet og si noe helt annet - da er du gardert. Prøv å forenkle mer enn hva godt er, overdriv så det monner, og mal alt i svart/hvitt. Da er du «folkelig» og «snakker så folk flest skjønner det». Dersom noen beskylder deg for å fare med løgn, roper du bare «løgner» tilbake. Siden folk flest ikke gidder å lese partiprogrammet for å se om det stemmer overens med det du sier, blir dette en skjønnssak for dem. Det faller selvsagt i din favør siden du er den folkelige.

– På slutten av valgkampen vil tabloidavisene som tidligere har hjulpet deg frem bli nervøse for at du faktisk skal vinne. Da vil det nok avdekkes en del svakheter ved din politikk. Da gråter du litt, mumler om «forfølgelse» og sier at avisene skriver usannheter om deg, men at folket selvfølgelig ikke vil la seg lure av slabbedaskene i media. Sympatistemmer og stemmer fra folk som selvfølgelig ikke lar seg lure vil strømme over deg.

– Nyttige ord og vendinger: «de som bygde landet vårt», «folk flest vet», «vanlige skattebetalere er lei av».

Metode 2

Denne metoden er både vanskeligere og lettere. Du trenger ikke være helt skruppelløs, du kan til og med late som du har et kristent og moralsk fundament. Du slipper å prate så mye, og slipper å være sint. Men det vil ta litt lenger tid.

– Inneha samme sveis i 25 år

– Vær glad i fotball

– Gi bort gule hårkammer

– Lær deg å si «Familie og trygghet» med smørstemme og dialekt

– Opptre dønn kjedelig til vanlig. Da viser du at du tross alt er litt av en friskus når du sier ting som: «En gang var jeg oppe til ett på natta. Skal si det var dunder og brak!»

(du trenger ikke å si at det dreier seg om nyttårsaften)

– Spesielt viktig: Plasser deg mellom de to største partiene i valgkampen. Vær så glatt og sleip og intetsigende som mulig. Etterhvert som kranglefantene tabber seg ut, kommer folk rennende over til deg.

Og når du da endelig har fått politisk makt, kan du iverksette din onde plan. Å sette landet 25 år tilbake i tid slik at sveisen din blir moderne igjen.

Av Håvard Bråthen

Milan Kundera: Tilværelsens Uutholdelige Letthet

Jeg var, etter det jeg i det siste har forstått, en av de få som ikke hadde noe forhold til Milan Kunderas «Tilværelsens uutholdelige letthet»; ikke hadde jeg lest boka og heller ikke sett filmen. Da ei venninne anbefalte meg boka, var den ikke noe annet enn en fascinerende tittel på et kjedelig rødt omslag.

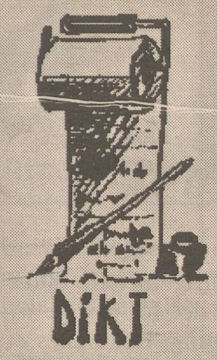

Historien utspiller seg i Tsjekkia rundt invasjonen i 1968 og i årene etterpå. Tomas er en anerkjent kirurg og en dreven kvinnebedårer, som har bestemt seg for å aldri elske noen kvinne. Den fysiske kjærligheten han deler med «venninnene « sine kan aldri forenes med ekte kjærlighet; for å kunne elske må man kunne sove! Og siden Tomas ikke kan sove med dem, kan han heller ikke elske dem. Møtet mèd Tereza er resultatet av seks forferdelige tilfeldigheter, eller er det seks lykkelige tilfeldigheter, han kan ikke helt bestemme seg. Da hun sendes til ham i en kiste av rør, oversmurt av tjære i sivet ved elvebredden, er han fortapt og kan endelig sove.

De som er interessert i en vanlig spenningsbok med kronologisk historie og en opplagt slutt må finne seg noe annet. Boka hopper fram og tilbake i tid og mellom personer som tilsynelatende ikke har noe felles, men som på en eller annen måte har mye til felles allikevel. Et behagelig avbrekk i studiene. Les den og gjør opp en mening; enten liker du den, eller så liker du den ikke. Jeg likte den!

Irene Foss

BOK BOKBLIKK

Vi har fått kjemperespons på dikt-spalten vår hittil, og er veldig glade for det. Vil du ha *dine* dikt på trykk, send/mail/lever dem til oss (adressen står på siste side). Dette gjelder forøvrig også noveller!

Gråt

Hun gråt,
jeg ville ikke at hun skulle gråte
så jeg skar ut øynene hennes
Hun gråter ikke mer

– Irene Foss

Keep it simple

Faen, her sitter man, som Arne bruker å si,
og stirrer i bøker av oppgulpet resirkulert
rasjonaliserende kunnskap. Når pensumet bare
må leses, lånet vokser omvendt proposjonalt
med min frihet og dagene blir grå , da
vil jeg løpe Norge på langs i øsende regnvær
gå på ski over Sibirs evige stepper
klatre bortgjemte fjelltopper
i fjerne avkroker hvor stormene herjer
og rope ut i uværets villskap: «Her er JEG»
bestige min kvinne å elske henne
etter menneskedyrets glemte instinkter
blande våre ur-safter å lage liv
under tordenhimlens brak
felle trær fra de største skoger
og bygge bo for min familie
ved en stille elv i en grønnkledt dal
omkranset av hvitkledte tinder og det evige havet.

– Tommy Andreassen

Hvem slo av lyset ??

Flere guruer på lesesalen satt,
alle helt av stoffet betatt.
Hvor skal dette ende,
skal ingenting hende,
har virkelig livet vårt dratt.

Den første forlater sent på kveld,
de neste er ikke helt seg selv.
Sitter med bøker,
etter visdom de søker,
en lykkelig barndom er nå på hell.

En solskinnsdag de alene sitter,
stivt i luften alle titter.
Løpet er over,
for alltid de sover,
nistemat for nye termitter.

– Lesesalsforsker

Apropos

– Og min stolthet dro,
og er ennå ikke kommet tilbake.
Hvis du ser den,
hils,
og si at den er savnet!

– Leonora

Inhaler og invader

Statens lover krever mer
Inhaler og Invader
Purkemakta krever fler
Inhaler og Invader
Mekk en tjall og røyk deg stein
Inhaler og Invader
Nakenbad i syreregn
Inhaler og Invader

Sammen skal vi knuse makt
Inhaler og Invader
Sammen i vår revepakt
Inhaler og Invader
Dø skal både Sundt og Thon
Inhaler og Invader
Når vi lager revvlusjon!
Inhaler og Invader
INHALER OG INVADEEEEEEERRRRR!

– Dead Sparboes

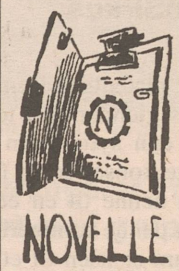
Varmesøk

Dine øyne skinner mot meg over bålet som
blafrer sine flammer ut i den kalde høstnatten
under nordlysets urolige vandringer over himmelhvelvingen
Du er sterk, ditt blikk søker i mitt
Jeg undrer om du finner noe
Blotter mine øyne sjelens skygger og instinktets begjær
eller ser du bare søkende undring
Sjela mi strekker seg ut mot deg, men kroppen min går stadig rundt
Fra disse høstkveldene på eventyrøya husker jeg bare
sidekvinnenes varme lår og dine øyne

– Tommy Andreassen

Et møte

De møttes ved en søledam. Regnet hang i lufta og bladene lå døde på bakken. Han var på vei til. Hun var på vei fra. Han så ned på bakken. Hun så opp på himmelen. Hun hadde regnjakke. Han hadde frakk. Begge syntes de at ventingen på å gå forbi hverandre var ubehagelig. Det var derfor han så ned og hun så opp. For å være sikker på at ikke noe skulle gå galt tente han seg en røyk, mens hun fant frem en tyggegummi. Det hele så ut til å gå helt fint. Da det bare var noen meter igjen mellom dem, så de på hverandre i øyenkroken. De så begge helt normale ut. Han tok et trekk av røyken. Hun puttet tyggegummien i munnen. Så! Akkurat i det de passerte hverandre så de hverandre intenst inn i øynene. Han kremtet. Hun snufset. Så var det forbi. Røyklukten hans stakk henne i nesen, og parfymen hennes kilte i hans. Det lå en søledam bak dem begge, og i det de rundet hvert sitt hjørne, hadde de glemt hverandre.

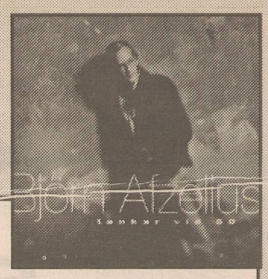

– Jardar Lødøen og

Bjørn Afzelius
«Tankar vid 50»

Norske Gram AS

Bjørn Alfzelius runder de femti, og i frykt for at noen skal glemme begivenheten, gir han ut ei skive som forteller hele verden at dette er i ferd med å hende. Hans tjueførste utgivelse bærer preg av å være nettopp *det* - en tjueførste plate, der det egentlig burde være på tide å endre stil en smule.

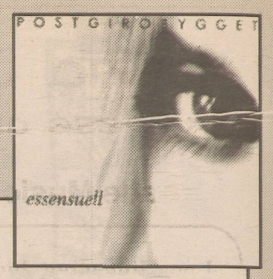
Men dere som liker Alfzelius' svenske visepop får med denne skiva akkurat det dere forventer, for her er ikke mye nytt - hverken tekstene eller musikken byr på noen overraskelser. Tekstene er enkle og sangbare. Musikken er for så vidt helt grei, den har blitt brukt hundre ganger før og kommer nok til å høres (fra tid til annen) i mange tiår framover, både fra Afzelius og enkelte andre artister.

Dessverre ødelegger vokalisten mye av inntrykket. Han har lært seg *en* måte å synge på, og holder seg stort sett til den. Men for tilhengere av mannen er dette en grei gjennomgang av musikken hans. For alle andre finnes det nok av plater som er bedre å bruke studielånet på.

Ørjan Haugholt

Postgirobygget
«Essensuell»

Norske Gram AS

Postgirobygget tok høyde for stor suksess da de valgte navn til gruppa. Med plata «Melis», tok de kvalitativt heisen halvveis opp i Norges styggeste bygg. Med deres andre plate, «Essensuell» har gutta vist at de har høydeskrekk. Heisen har fått en rask fart ned igjen. Plata har flere positive trekk, men dessverre er det langt ifra nok til å gjøre plata verdt dine studielånskroner. Gruppas kreative hjerne befinner seg hos Arne Hurlen. Han har en langt bedre hånd med tekstene enn med musikken. Tittelsporet på plata er et godt eksempel på dette. Her er tekst og arrangement godt, men inntrykket ødelegges totalt av en dårlig melodi. Slike eksempler er det for mange av etter min mening. Det finnes et par hørbare melodier på plata, men de har du allerede hørt på radio. Det du ikke har hørt tidligere er slett ikke verdt å høre.

Avslutningsvis vil jeg komme med to råd. Et til Arne Hurlen; - Jobb mer med tekstene dine, og få noen andre til å sette melodi til. Og et til dere; - Bruk pengene deres på bedre musikk enn dette, det fortjener dere!

Asgeir Larsen

Anne Grete Preus

Et intimt og kraftfullt møte

Torsdag den 2. oktober kommer Anne Grete Preus - alene - til Tromsø og SubSirkus

Etter plateutgivelsen i oktober '96 har Preus gjennomført to turnèer i Norge. Mer enn sytti tusen solgte plater, utsolgte konserter og flotte kritikker har gjort henne til en etterspurt festival - artist denne sommeren. Men nå får publikum sjansen til et tettere møte med artisten. Hun fremfører sine sanger alene på scenen med forskjellige gitarer, keyboards og perkusjonsinstrumenter. Her får du de mest kjente låtene fra "Millimeter" og "Vrimmel", tonsatte dikt av Bjørneboe og sanger fra tidligere innspillinger i et nært og direkte møte med Preus. I dette konsertkonseptet har hun mulighet til å eksperimentere med og utvikle sitt eget lydbilde. Her har hun ingen flinke musikere å støtte seg til. Publikum loves et intimt, men likevel kraftfullt møte med lyd, ord og artisteri.

Ørjan Haugholt

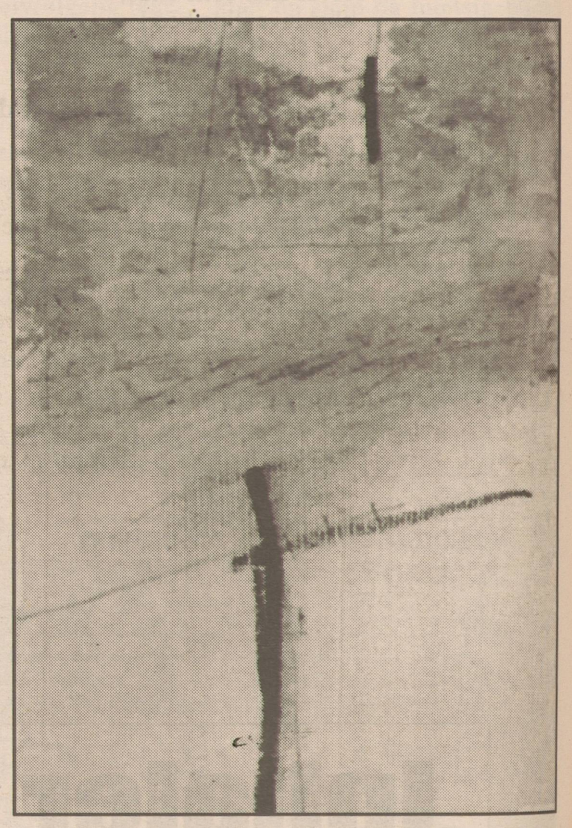
Polar Music Festival utsatt

Polar Music Festival, som opprinnelig var fastsatt til å gå av stabelen 3-10 oktober, har blitt utsatt to uker til 23-25 oktober. Festivalledelsen er foreløpig svært hemmelighetsfull, men styremedlem Erik Eidesen lover program så snart som mulig.

– Bortsett fra det kan jeg fortelle at vi planlegger et kick-off party søndag den tolvte oktober. Og mer vil han ikke si om den saken.

Håvard Bråthen

Streker og kruseduller

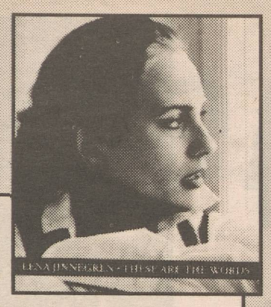
Er du interessert i abstrakt ekspresjonisme bør du absolutt ta turen innom kunstforeninga i Høst.

Torsdag 25. september åpnet utstillingen av Liisa Rautiainen og Dieter Anhuths malerier på Tromsø Kunstmuseum. Den vil vare til 19 oktober. På åpningen ble det servert utsøkt hvitvin for å skjerpe sansene til kunstbeskuelsen, men kanskje også for å få folk til å lette på lommeboken? Bildene er nemlig til salgs, prisen varierer fra kr 100 til kr 32 000. Kunstnerne, Liisa og Dieter, var også tilstede. For å vite hvilke bilder som var laget av hvem, fikk vi forklaringen at lille Liisa maler store malerier, mens store Dieter maler de små bildene. Deres viktigste inspirasjonskilde er musikken. For å forstå bildene må man føle rytmen. Akkurat som i et musikkstykke uten tekst. Og i tillegg til bildene fikk vi et godt eksempel på rytme: Musikkgruppa «Klangfarger» fremførte en melodi - kun bestående av klapping ! I forbindelse med utstillingen skal de ha konsert på kunstmuseumet lørdag 18. oktober kl. 14.00, så hvorfor ikke kombinere fascinerende, annerledes musikk med å tolke bilder som uten nærmere øyesyn ser ut som streker og kruseduller ?

Liv Brita Brodal

Lena Jinnegren

«These are the words»

Arcade Music Company

Lena Jinnegren, hvem er det? En ny og oppadstigende stjerne på musikkhimmelen, eller en tilfeldig døgnflue som spiller like mye på sine kvinnelige attributter som på sine tre elektroniske akkorder? Jeg var overmåte skeptisk til denne skiva og denne dama som jeg aldri hadde hørt om, men jeg måtte innrømme at min musikalske innsikt ikke er altoverskuende. Jinnegren er bare 24 år, men har over ti års erfaring som profesjonell artist. Hun har turnert i Norge med det norske bluesbandet «Manband» i to år. Dette sammen med hennes finske og svenske røtter gir musikken hennes en ganske nordisk lyd.

Dette er en ganske variert skive, der noen låter svinger godt, med driv som flere etablerte artister kunne trenge. Andre låter er mer rolige, tilbakelente med klassikerpotensiale i seg. Hvis denne damen får noen år til på seg, kan hun komme til å hevde seg helt i teten av nyere musikk. Men dette er et sabla gjennomført og solid debutalbum.

Ørjan Haugholt

Shades:

«Too good for America»

Side by Side records

Shades er visstnok en amerikaner som har gjort Tromsøværing av seg, og det er jo hyggelig. Han høres også ut som en fin fyr, som tenker mye på kjærlighet og følelser og stjernene oppe på himmelhvelvingen. Men dessverre så har denne plata blitt veldig lite spennende. Verken tekstene eller melodiene har noe særlig originalt over seg. Dette er grei og hyggelig pop i ufarlig 60-tallsstil, gjort så mange, mange ganger før. Når produksjonen i tillegg er ganske grusomt glatt, og vokalen til tider høres ut som Gene Ween, er resultatet ikke spesielt bra. Når det er sagt, får man nå og da servert fengende øyeblikk av god populærmusikk, som er bedre enn det meste som spilles på P4. Shades vil nok aldri falle helt i smak hos unge lyttere som mener det har skjedd et par-tre gode ting i pop og rock etter Neil Sedaka. Men med en litt røffere og/eller enklere produksjon (og en annen cover-art kunstner!), kan helt sikkert neste forsøk fra Shades bli mer interessant. Inntil da skal vi kanskje være glade for at «Too good for America» kun er ute i 1000 eksemplarer.

Håvard Bråthen

Peter Pan og den farlige støvsugeren

Kaptein Krok er stadig like skummel. FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Den 1. oktober braker det løs på Lillescenen, med familieforestillingen «Peter Pan». Stykket er bygd opp rundt J.M Barries klassiker «Peter Pan, gutten som ikke ville bli voksen».

Vi møter de kjente figurene Kaptein Krok, indianerne, Tingeling, Wendy og brødrene hennes, men denne gangen i en litt annen innpakning enn vi tidligere har sett. Instruktør Anne Meek har latt seg inspirere av barnas lek, og har derfor latt skuespillerne prate nordnorsk når de er seg selv, men skifter derimot over til østlandsk når de går over til å være indianere eller pirater. Det er derfor ikke flere enn seks skuespillere med i denne oppsetningen. Kostymene kjenner vi igjen fra vår egen barndom. Ei strømpebukse på hodet - og du har verdens vakreste hår. Et teppe foran køyesenga - vips, ei jordhytte. Støvsugeren forvandles lett til en fryktinngytende og tikkende krokodille. Scenen er enkel, vi befinner oss på Wendy og brødrenes soverom gjennom hele forestillingen. Foreldrene er på fest, og når de er dratt får fantasien fritt utløp. En del av scenene er så voldsomme at de har sett seg nødt til å gi forestillingen ei aldersgrense på fem år.

Skuespillerne er både gamle kjente og nye debutanter. Peter Pan spilles av Kristian Fr. Figenschow jr., Makka Kleist fra Grønland som Tigerlilje og Simon Andersen (fra «De syv søstre») som Michael.

Forestillingen skal gå i flere måneder framover her i Tromsø, før den legger ut på turne.

Dette er først og fremst ei familieforestilling, men har du ikke barn du kan ta med deg som alibi, er det bare si at du er en slektning av Peter Pan, gutten som ikke ville bli voksen.

Ingvild Rullestad

Moderne musikk

Nils Petter Molvær og trompeten. PRESSEFOTO

Onsdag 1.oktober arrangerer Tromsø Jazzklubb konsert med gruppa Khmer.
Et svært spennende prosjekt, som kan skilte med noen av Norges fremste musikere.

Khmer spiller musikk med elementer fra moderne jazz, samtidsmusikk, etno, techno, rock, funk, jungle og ambient. Ny teknologi har en sentral plass i gruppas musikk. Bak gruppa Khmer står trompetisten Nils Petter Molvær - en sentral musiker i dagens musikk-Norge. Han har blant annet jobbet med navn som Bel Canto, Anne Grete Preus og Sidsel Endresen.

Grunnlaget for gruppa Khmer ble lagt i 1994. Dagens utgave av Khmer består foruten Molvær av diskjockeyen DJ Strangefruit, gitaristen Eivind Aarseth, keyboardisten Ståle Storløkken, bassisten Audun Erlien, trommeslageren Per Lindvall og perkusjonisten Rune Arnesen - flere av dagens mest sentrale navn innen rytmisk musikk.

I slutten av oktober kommer Khmer ut med CD på det tyske plateselskapet ECM. Etter fjernsynsopptredenen på NRK fredag kveld starter en ukes Norgesturnè, før en omfattende turnè med festivaljobber i Tyskland og Frankrike står for tur. For å framføre Khmers musikk trenger man et stort lokale, og Jazzklubben har måttet søke utenfor sitt faste tilholdssted på Teaterkafeen for å få takhøyde nok til musikken. Dette blir en spennende konsert, både hva det musikalske angår, og også når det gjelder det tekniske opplegget rundt musikken.

Fire veldig forskjellige filmer blir vist på Tromsø Filmklubb de to neste helgene. Fra science fiction-storsatsing til stumfilmklassiker.

Fredagskveld vises den første filmen , «Star Trek: First Contact», den åttende i Star Trek serien. Denne blir karakterisert som den mest vellykkede i serien, og også den som er lettest tilgjengelig og minst bisarr av dem alle. Captain Picard vil forsvare jorden mot humaniodene Borgene, som ikke viser noen respekt for andre livsformer. De kommer til å ødelegge menneskeheten dersom man ikke klarer å forflytte seg bakover i tid til den gang det ble oppdaget hvordan man kunne reise fortere enn lysets hastighet.

Lørdagsvisningen den 4. oktober er Peter Greenaways «Prospero's Books». Historien bygger på Shakespeares verk «Stormen». I filmen blir Prospero satt til havs i en liten båt, og han får 24 bøker fulle av magi for å dø. Filmen inneholder et mangfold av ånder - nakne sådan - og en stor porsjon magi. Greenaway tar i bruk en mengde hightech finesser, og det er uten tvil en meget spennende og uvanlig film som blir presentert.

Neste helg starter med en velkjent heavyrock-parodi, «This Is Spinal Tap». Dette er filmen om det engelske bandet Spinal Taps USA-turne tidlig på åttitallet. Vi får også se glimt fra bandets seksten år lange karriere. Filmen er laget med lite budsjett, og har et visst dokumentarpreg. Faktisk er preget så sterkt at det var endel som ikke skjønte at dette ikke er en reell gruppe, men skuespillere. Dersom du er en av de som ikke har et så godt forhold til tyngre rock, vil nok denne filmen falle i smak. Alle dine fordommer blir grundig bekreftet. Siste film er Charles Chaplins store stumfilm fra 1936, «Modern Times». Denne filmen er karakterisert som Chaplins mest kommunistiske film, og er en kritikk mot profittgriske eiere og utviklingen i det urbane liv. Handlingen er lagt rundt Tramp som jobber på en fabrikk, og hvilke problemer han utsettes for når fabrikkeierene bare er interessert i å øke produktiviteten og effektiviteten. Filmen blir kalt «den siste store stumfilm», og er uten tvil en klassiker alle burde få med seg.

Kjersti Nielsen

Skeiv uke

Studentforeninga Homo Polaris er på offensiven. I oktober slår de til med en hel uke full av arrangementer for å verve nye medlemmer.

Anne Evjen og Marit Bugge, henholdsvis tidligere leder og leder, forteller ivrig om sitt kommende arrangement. – Vi satt i skapet og lurte på hva vi skulle gjøre for å nå ut til flere potensielle medlemmer. Det vi kom fram til var at det var på tide med en knalloffensiv, derfor skal vi nå arrangere «Skeive dager i skapet». Omlag 3% av Tromsøs befolkning er homofile, det vil si at vi har et stort medlemsgrunnlag. Per i dag har vi 30-40 medlemmer. Fra 13. til 18. oktober skal vi altså vise oss frem. Mandag til fredag er Kafé Homo åpen kl. 16-18. Her vil vi servere, ikke selge, hjemmebakst. Det blir både vafler, boller og sjokoladekake. I tillegg har vi investert i ludo og backgammon, forteller de to, og hevder i samme slengen at ludo er et undervurdert spill. Så skal det også vises film hver dag foruten onsdag, med alt fra fransk til amerikansk film på programmet. – Resten av uka kan man være med på alt fra bowling til karaoke, pizza og sjekkekurs. Og selvfølgelig avsluttes det hele med en kjempefest på lørdag, avslutter Anne og Marit. De fremhever at de skal profilere uka, så hvis du er interessert, er det bare å se etter plakater, bannere og flyers som skal henges opp over hele byen.

Stine Eidissen Bya

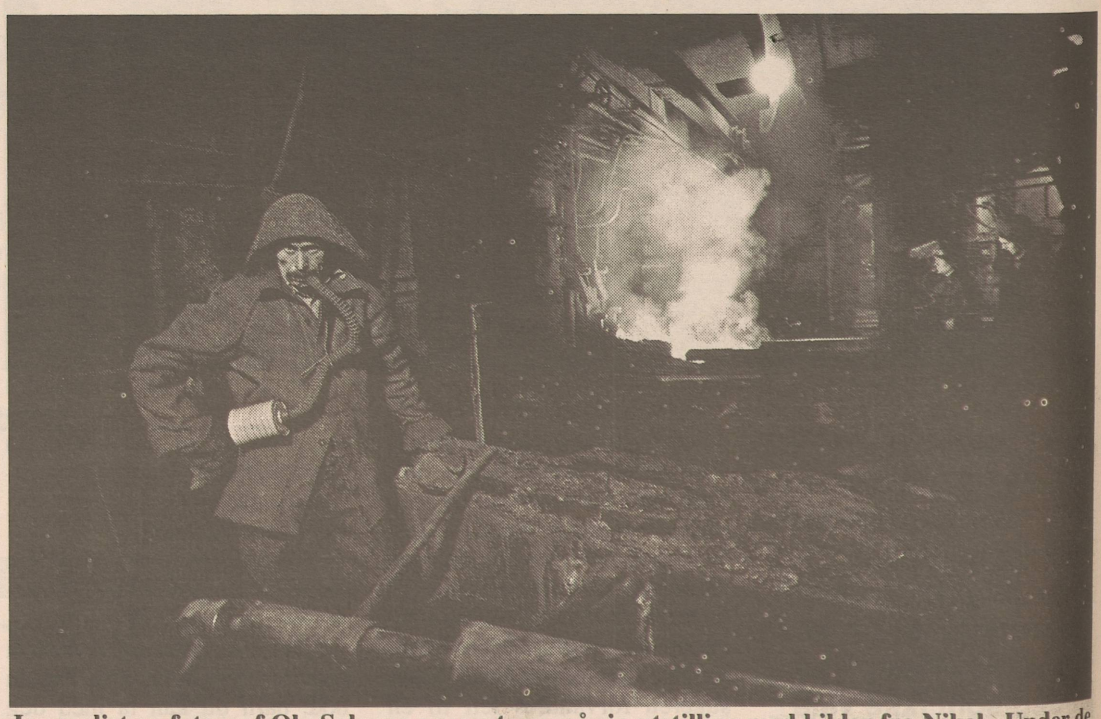

Anne og Marit vil ha nye medlemmer. FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

Et lite stykke Russland

Møt et annet og farverikt Russland i svart/ hvitt, sett gjennom kameralinsenes øyne.

Journalist og fotograf Ola Solvang presenterer nå sin utstilling «Under de tre pipene» på Tromsø Museum. Solvang tilbragte fire ukelange besøk i Nikel i perioden desember 1995 til oktober 1996, og inntrykkene derfra er blitt samlet i en billedserie bestående av 36 svart/ hvitt-fotografier. Bildene henter sin inspirasjon i mennesker og samfunn rundt det beryktede smelteverket hvis forurensning godt kan merkes på norsk side av grensa. Solvang har høstet anerkjennelse og flere priser for sitt arbeid; blant annet «Årets bilde 1996», «Årets dokumentar» og 1. premie i klassen «Mennesker».

Journalist og fotograf Ola Solvang presenterer nå sin utstilling med bilder fra Nikel «Under de tre pipene» på Tromsø Museum. FOTO:OLA SOLVANG

Dagligliv

At Nikel ikke er det stedet i verden man vil oppholde seg så altfor lenge, er en utbredt oppfatning blant mange - om man har besøkt byen eller ikke. Den prisbelønte fotografen Ola Solvang er av annen mening; « Nikel er ikke det fineste sted på jord, der fins åpenbart problemer, men det er ikke udelt fælt, det fins en annen historie, som jeg vil fortelle.» Og det er nettopp historier Solvang gir fra sitt besøk i Russland. Det er lille Anja og bestemoren hennes, Vagif og Sjusja som har flyktet fra krig og håpløshet, det er Vasilij som tar seg en røykepause i det mørke smelteverket. Det er fortellinger om mennesker; barn og arbeidere, kvinner og menn, som lever sine liv i smil og varme og tunge tak. Trøstesløshet, grå tristhet og skogdød er ikke meldingen fra den andre siden denne gangen. Dette er hverdagsmennesker i livsglad og sterk utfoldelse, trass i barske omgivelser. Utstillingen er obligatorisk for alle russisk-studenter, og en absolutt nødvendighet for alle andre. Dette gir nytt syn og nye tanker omkring våre naboer i øst.

Ellen Kongshaug

Alternativ fagidiot

Du har nok helt sikkert sett ham før, i en eller annen sammenheng. Enten tuslende rundt på Universitetet eller i byen. – Eller *på* byen for den saks skyld. Kanskje du har sett ham på filmlerretet. Han er en person man lett legger merke til, men som kanskje ikke er like lett å plassere. Utropia banket på døren hans i håp om å finne ut litt om personen Peter Svenonius.

Amerikaner som drømmer om å bli brøytebilsjåfør BEGGE FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Vel innefor kontordøren lar vi spørsmålene komme, og Peter Svenonius svarer villig vekk. Han er 32 år gammel og kommer opprinnelig fra Maryland utenfor Washington DC. I 1994 flyttet han til Tromsø, og jobber nå som førsteamanuensis i lingvistikk på engelskseksjonen.

– Først og fremst er det komparativ språkvitenskap jeg interesserer meg for, sier Svenonius.

– Det er fascinerende å se hvordan man kan finne og sammenligne felleselementer i alle verdensspråk.

Interessant grammatikk

– Det var under et år jeg tilbragte i Trondheim som utvekslingsstudent at interessen for språk dukket opp. Jeg studerte norrønt og så hvordan språket utviklet seg til å bli to egne språk, norsk og svensk. Det syntes jeg var veldig interessant, sier han. Javel, tenker vi, og med gymnastidens gramatikktimer i minne, kan vi ikke helt forstå hvordan man kan finne noe slikt spennende.

– Jeg er av den oppfatning at alt egentlig er interessant, det er bare det at ofte vet man ikke nok om det til at man finner det fascinerende. Jo mer man vet om en ting, desto mer spennende blir det, og det er faktisk mulig å gjøre grammatikk spennende, sier Svenonius.

– Egentlig er jeg fagidiot, og bruker mye tid på å holde meg oppdatert på hva som skjer innenfor faget. Lingvistikk er et sånt fag man ikke kan være lenge borte fra før man faller helt utenfor og opplever at alle snakker et helt nytt og ukjent språk

Filminteresse

Når sant skal sies, var det ikke ene og alene for å snakke om grammatikk at vi kontaktet Peter Svenonius. Han er som sagt en person som stikker seg frem på flere forskjellige måter. Noe som ligger nærliggende å trekke frem, er hans interesse for film og hans engasjement i Tromsø Filmklubb. Han er veldig glad i film, og er ofte på kino.

– Jeg liker å se filmer uten å vite for mye om dem på forhånd. Egentlig vil jeg ikke engang vite hva slags film jeg skal se, det holder at jeg har fått filmen anbefalt av noen, sier han ivrig. Ikke liker han å analysere filmer heller, men vil heller la seg rive med av handlingen og forsvinne inn i den.

Filmstjerne

Men Svenonius' filmengasjement strekker seg lengre enn til å sitte i styret i filmklubben og å følge med på kinoprogrammene. Han har nemlig selv agert foran kameraet. I den nye norske filmen «Brent av frost» får han prøvd ut sine skuespillertalenter som U2-pilot. Det er ikke en stor rolle, og han er bare på lerretet i noen få minutter, men allikevel var det en interessant opplevelse, sier han.

– Jeg fikk tilbudet om rollen en kveld jeg satt på Blå Rock. Det kom en mann bort til meg og lurte på om jeg ikke kunne tenke meg å være med i en film. Først og fremst var det fordi de trengte en amerikaner, en som kan snakke perfekt amerikansk og som beveger seg som en amerikaner. Men, jeg vet at de også spurte meg fordi jeg rett og slett hadde rett størrelse til den flydrakten rollefiguren min skulle ha på seg! Uansett grunn til at jeg fikk rollen, så var det en morsom erfaring, ler han.

Motorsykkel

En annen lidenskap Svenonius har, er å kjøre motorsykkel. Før han flyttet til Norge og Tromsø, kjørte han motorsykkel hver eneste dag i ti år. Og han er smertelig klar over at det å flytte til snørike Tromsø ikke er det smarteste trekk i så henseende, her er jo ikke sykkelsesongen så veldig lang. Han har kjørt flere lange strekninger på sykkelen sin, blant annet fra California til New York, og i 1988 kjørte han gjennom mesteparten av Europa. Langs hele norgeskysten har han også kjørt.

– Det er ikke bare det å kjøre motorsykkel som interesserer meg. Den sykkelen jeg har nå, er en jeg selv har bygget opp fra deler jeg har kjøpt. Det å mekke på motorsykler er noe som gir meg stor glede, sier han.

Dårlig konserttilbud

Bortsett fra en kort motorsykkelsesong, har Svenonius ikke mye å utsette på Tromsø. Han liker snø, noe som er en nødvendighet for å overleve her.

– En ting jeg imidlertid savner her, er flere konserter. Det er dessverre ingen kultur for konserter i Tromsø, noe man til en viss grad kan se under Polar Music Festival. Det er som om folk ikke takler å få så mange konserter på så kort tid, og det er veldig synd, beklager Svenonius. Dette er helt nytt for ham, som i Washington DC ble vant til å gå på konsert flere ganger i uken. Han jobbet på en bar/nattklubb der det var live-musikk hver kveld, og fikk på den måten smaken for konserter.

- Og han tar gjerne bandet med seg hjem på nachspiel.

Inspirasjonskilde

Peter Svenonius faller ikke helt inn under vårt bilde på prototypen av en foreleser. – Hvor mange forelesere pleier man å treffe på Blå Rock? Og det er vel ikke helt vanlig å se sin lærer på motorsykkel heller? Men Svenonius ser ikke på seg selv som en kontroversiell type, selv om hans interesser er ukonvensjonelle til førsteamanuensis å være.

– Jeg prøver å holde en slags kameratslig tone overfor mine studenter, men det kan være farlig å fastne i rollen som en av gutta. Jeg håper jeg kan være en inspirasjon for studentene til å bli ferdige med hovedfagsoppgavene sine, sier han.

– At de ser at det er mulig å få seg en fin jobb etterpå. En av mine forhenværende studenter sa at hans største inspirasjon til å gjøre seg ferdig var å se meg stå og bla gjennom en CD-bunke i en butikk. Dersom jeg kan hjelpe mine studenter på den måten, blir jeg glad, mener Svenonius.

Han har hatt mange forskjellige jobber i løpet av sitt trettito år lange liv, og er veldig fornøyd med sin nåværende jobb. Men dersom han kunne få velge yrke for en dag, måtte det bli å få kjøre brøytebil!

– Brøytebiler er noe av det mer fascinerende her i Tromsø, sier han entusiastisk, og legger ivrig ut om forskjellige typer ploger, snøfresere, snøfresere, gule maskiner med store hjul og lys på taket. Jaja, tenker vi og slår oss til ro med at det må nok være en typisk gutte-ting. Iallefall har han kommet til rett kant av landet.

U *Kjersti Nielsen*

Aurora Borealis

– teori, poesi og mytologi

«Nordlyset er poesi, det er naturens lysorgie og det er kvantesprang i oksygenatomet. Nordlyset er atomfysikk, overtro, mytologi og eventyr. Nordlyset har slått menneskene med undring og inspirert kunstnere; det har skremt mennesker til å tro at de siste dager er nær».

– FRANCK PETTERSEN,
NORDLYSPLANETARIETS HJEMMESIDE PÅ INTERNETT

Tema: *Landsdelens mest fascinerende naturfenomen, nordlyset. Litt om hvor, hvordan og hvorfor.*

Den latinske betegnelsen på nordlys, «Aurora Borealis», er sammensatt av Aurora, navnet på morgenrødens gudinne, og borealis , som betyr nord. En tillempet oversettelse blir «den nordlige morgenrøde». Det finnes også et Sørlys, «Aurora australis», som jager over den antarktiske himmel syd for Australia og New Zealand. Internasjonalt referer man nå gjerne til «Aurora» uansett om det er den nordlige eller sydlige utgave av fenomenet man snakker om. Forøvrig forekommer parallelle nordlysutbrudd samtidig i nord og syd.

Fakta

Nordlyset oppstår når energirike, elektrisk ladede partikler fra sola kommer inn i jordas atmosfære og blir omgjort til lys. På grunn av voldsomt trykk på sola, tvinges store mengder av gass til å forlate sola med voldsom hastighet. Resultatet er det fagfolk kaller solvinden. Magnetfeltet som omgir jorda danner et slags beskyttende skall rundt kloden, og tvinger vinden med partiklene fra sola til å bøye av. Nå går partiklene forbi og rundt jorda.

Overflata på sola «bobler». Fra disse boblene kommer energien som treffer jorda og blir til nordlys. Disse «boblene» er på størrelse med hele Nord-Amerika.

Så, et sted i verdensrommet, fjernt bak jorda, bremser partiklene opp på sin ville reise fra sola. Hvorfor vet man ennå ikke helt. Partiklene snur imidlertid og skyter fart mot jorda. Dette kalles returvinden, og partiklene er nå blitt tilført betydelig mer energi, uten at man vet helt hvordan. Partiklene lurer seg nå inn mot jorden bakveien, og søker minste motstands vei mot polområdene. Her er nemlig magnetfeltet såpass svakt at partiklene kan trenge inn i atmosfæren. Solvindpartiklene kolliderer med jordas nøytrale atmosfære, og tilfører nøytralpartiklene energi som de igjen avgir i form av et lyskvant eller foton. Og det er milliardvis av slike prosesser som skjer samtidig som sammen danner nordlyset.

Utbrudd

Nordlyset kan anta mange forskjellige former. Nordlysformene utgjør imidlertid ikke noe stillestående bilde. Noe av det mest fascinerende ved et aktivt nordlys er de stadige skiftninger av form, posisjon og opptreden. Et såkalt nordlys-utbrudd vil i Norge nesten alltid forekomme mellom klokken 18 og 22. Det begynnende nordlys trer frem som en eller flere lave, rolige buer på himmelen fra nordøst til nordvest. De holder seg vanligvis i ro en times tid eller to, og fargen er gul-grønn.

Buene ligger gjerne i en høyde av godt og vel hundre kilometer over jorden og kan i bredde strekke seg over en distanse på mer enn tusen kilometer. I vertikal tykkelse er de bare noen få kilometer.

Lyset øker så i intensitet, og buene stiger på himmelen. Nye farger blander seg i bildet. Deretter går den jevne lysflaten i oppløsning. Adskilte, intense stråler jager gjennom himmelrommet i vanvittige hastigheter. I løpet av en halv time beveger nordlysformasjonene seg mot syd. Til slutt har man dem så og si rett over hodet hvis man står innenfor den såkalte nordlys-sonen, for eksempel i Tromsø.

På Nordlysplanetariet kan du se nordlyset, selv om sommeren.
FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

Et nordlys sett i Mellom-Europa den 10. februar 1681.

I Japan ble nordlyset rangert høyest av alle verdens severdigheter i en spørreundersøkelse i 1995.

Voldsomme krefter

Naturkreftene arbeider seg nå opp i et voldsomt raseri. Nordlysstrålenes hvileløse flakking viser at klimaks er nær. På fagspråket kalles det for «eksplosjonsfasen». I løpet av noen minutter, kanskje ti, revner hele himmelbildet. Nordlyset flommer i alle retninger og jager både mot nord og syd. På bakken kan mennesker se hvordan lyset fra det polare fyrverkeri får fjellene til å tre frem som om det var fullmåne.

Selv i netter med stor måne er effekten av et kraftig nordlysutbrudd som om noen har tent en indirekte lyskaster. Og mens måneskinn kaster tunge skygger, synes ingen slike når nordlyset spiller opp. Det kommer fra alle kanter og skaper like lite skygge som solen ved ekvator.

Historikk

Allerede flere hundre år før vår tidsregning prøvde man å gi nøkterne beskrivelser og forklaringer av nordlyset. Det omtales i oldtidens skrifter av blant andre Aristoteles, som i sin bok Meteoroiogia beskriver en slags lysning i luften som minner om skinnet fra flammene i brennende gass. Også i Bibelen finner man beskrivelser av himmelfenomener som får en til å tenke på nordlys, blant annet hos profeten Esekiel. Kongespeilet, som ble skrevet i cirka år 1250, beskriver nordlyset relativt nøkternt

Et nordlysutbrudd som varer et par timer slipper løs mellom 100 og 500 milliarder watt. Det er nok energi til å steke biff til hele den amerikanske befolkningen.

I 1839-40 overvintret en fransk ekspedisjon i Alta, og dette kan betraktes som begynnelsen på vitenskapelig forskning av nordlys i Norge. I 1890-årene begynte professor Kristian Birkeland med epokegjørende undersøkelser samme sted. Han fremsatte den første fullstendige vitenskapelig funderte nordlysteori, og dannet dermed innledningen til det som kan kalles moderne nordlysforskning. I et laboratorium i Oslo laget Birkeland det første kunstige nordlys. Det skjedde innendørs, i en glasskasse som i dag oppbevares som et klenodium ved Nordlysobservatoriet i Tromsø.

Nordlysobservatoriet

Med dette eksperimentet beviste Birkeland sitt poeng om at elektrisk ladede partikler som slynges ut fra solen og raser mot jorden, må få polområdene som sine viktigste nedslagsfelter. En av Birkelands samtidige, professor Carl Størmer, klarte i 1909 å ta de første tilfredsstillende fotografier av nordlys.

Han gjennomførte også et omfattende program for å bringe på det rene hvor høyt opp i rommet et nordlysutbrudd kan strekke seg. Resultatet viste at underkanten av nordlyset sjelden er nærmere jorden enn cirka 100 kilometer. Ikke minst på grunn av de norske fysikeres innsats og banebrytende teorier - ofte unnfanget på kalde observasjonsposter og i enkelte laboratorier - lyktes det å få det amerikanske Rockefeller Foundation til å bekoste byggingen av Nordlysobservatoriet i Tromsø. Det stod ferdig i 1928.

Myter, sagn og overtro

Overtro hører ikke bare til i gamle dager. Den dag i dag er det de som mener at du ikke må se på nordlyset for det kan skade øynene dine. Andre vil gjerne ha en forklaring på hvorfor nordlyset kan komme ned og legge seg på bakken, noe vedkommende hadde sett mange ganger.

Det er ganske vanlig å tro at det må være kaldt for at det skal bli nordlys. Men været har ingen påvirkning på nordlysaktiviteten. Men for å se nordlyset må det være klarvær. Og klarvær i Nord-Norge i mørketida er ofte synonymt med kaldt vær.

I gamle dager

Eskimoene i Hudson Bay hadde en egen forklaring på hva de så på himmelen. De mente at himmelen var en enorm hvelving av hardt materiale over den flate jordskiven. Utenfor den er det lys. I himmelhvelvingen er det mange små hull som gjør at vi kan se lyset fra utsiden som små punkter. Det strømmer vann gjennom disse hullene. Det kalles regn. Gjennom disse hullene kan åndene til de døde slippe til himmelen. Veien opp til himmelen går over en enorm avgrunn med en smal bru. For at åndene ikke skal trå feil, lyser de som allerede er i himmelen opp veien med fakler. Disse faklene kaller vi nordlyset.

Til en middels nordlysbue går med like mye energi som det frigjøres når en hydrogenbombe eksploderer med en sprengladning tilsvarende ti millioner tonn TNT.

Ellers i middelalderens Europa var det forestillinger om at nordlyset var åndene til de som døde i kamp. I middelalderens Europa mente mann at nordlyset varslet sykdom, død og pest. På lavere breddegrader er det også vanlig med rødt nordlys, og disse varslet utbrudd av krig. I Nord-Norge finner vi ikke slike forestillinger. Hos oss er nordlyset synlig i omtrent halvparten av alle klare kvelder, og riktig så ofte kunne vel ikke kriger starte. I Nord-Norge måtte du passe på å ikke tilkalle deg nordlysets oppmerksomhet for da kunne det komme ned og ta deg.

Jomfruer...

På Vestlandet, helt opp til vårt århundre, trodde en at eldre og ugifte kvinner kom opp til nordlyset etter sin død. I vestlendingenes øyne var derfor nordlyset «gamle taustkjerringer som danset og viftet med hvite votter. Det var en ganske vanlig oppfatning i Norden at jomfruene hadde noe med nordlyset å gjøre. I Finland ble det sagt om nordlyset at «de gamle jomfruer lagde varme.

Nordlyset forstyrrer radiosignaler. Man kan oppleve fullstendig mørklegging på visse frekvenser, og sambandet kan brytes. Det er derfor lyttere i Tromsø hører radio Luxembourg mye dårligere enn folk gjør i Trondheim.

I forrige århundre bel det hevdet i den norrøne mytologi at nordlyset måtte være reflekser av valkyrienes skjold. Og noen valkyrjer var nettopp døde jomfruer.

...og dans

I Skottland finner vi betegnelsen «de glade dansere» om nordlyset. Ifølge legenden var disse glade danserne noen overnaturlige vesener som kjempet om en vakker kvinnes gunst.

Også hos de nord-amerikanske indianerne finner vi dansen i nordlyset, her forestilte de seg at det var gudenes dans over himmelen.

Ett gammelt navn på nordlyset i Sverige er rett og slett «Polka».

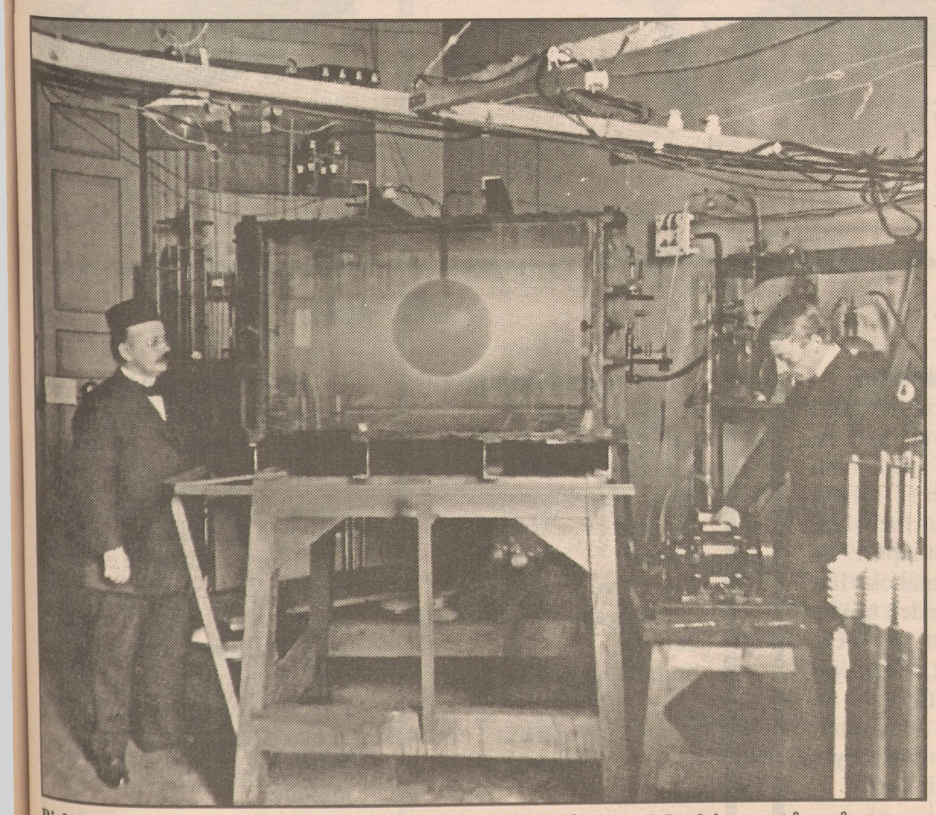
Blant indianerstammer i Nord-Amerika var det vanlig å tro at nordlyset var en samling av medisinmenn og krigere i landet lengst mot nord. Andre indianere trodde at på isen lengst i nord, flere dagsreiser unna, levde det en stamme av ørsmå indianere som var så sterke at de kunne fange en hval med bare hendene. Når disse små indianerne gjorde bål for å fortære sitt bytte, gav flammene gjenskinn i form av nordlys på himmelen.

I Sverige var det kjent at nordlyset kom av at samene lette etter rein med faklene sine som så ga gjenskinn på himmelen. I både Norge og Sverige var det en vanlig tro at nordlyset var refleksjoner fra store silde- eller fiskestimer i havet. Denne troen hang nok sammen med betydningen fisket hadde for nordboerne. I Sydøst-Finland forbandt en nordlyset med ett mye større dyr i havet. De trodde nemlig at det var en spesiell type hval som lagde bølger i Nordsjøen som gav gjenskinn på himmelen.

I Dansk folketro finner man at årsaken til nordlyset kommer fra noen svaner som hadde fløyet for langt mot nord. Disse svanene frøs fast i isen. Hver gang de slo med vingene for å komme løs, gav gjenskinnet fra disse opphav til nordlyset. I svensk folketro kan vi også bli kjent med fremstillingen av nordlyset som gåsegang som vifter med vingene.

Grøss og gru

I nesten alle folkeslag finner vi at nordlyset skapte frykt. Spesielt var barn utsatt for nordlysets vrede. Hos eskimoene i Alaska kunne nordlyset komme ned og ta hodene til barn som var for lenge ute i nordlyset, så brukte det hodene som ball. Også i Østerdalen var det nordlysstråler som kunne komme ned å kappe hodene av de som stirret på det for lenge.

Birkeland (t.v) laget sitt eget «nordlys» i 1890 - årene. Maskinen står nå oppbevart på Nordlysobservatoriet i Tromsø.

Fridtjof Nansens illustrasjon av nordlyset, fra *Nord i tåkeheimen* (1911).

Blant eskimoene lengst øst på Grønland mente de at nordlyset var åndene som sparket ball med dødfødte barn!

Et enkelt nordlys kan strekke seg over et område som er til ganger større enn hele Norges flateinnhold.

På Færøyene var nordlyset farlig for barn som gikk ut uten lue, for da kunne nemlig nordlyset komme ned å svi håret av en. Også samene i Finnmark var redde for nordlyset, for der kunne det komme ned å da eller drepe barna deres. Stort sett over hele landet hersket det en oppfatning om at nordlyset kunne drepe eller lamme en, spesielt om en skulle finne på å ertet eller plystre til det.

Krig og fordervelse

Det var en vanlig oppfattelse at nordlyset, spesielt den røde utgaven, varslet krig og katastrofer i form av ildebrann, dyrtid og pest. I følge historien skal en I Bergen ha observert et kraftig nordlys 1. Nyttårsdag 1702. Som kjent ble store deler av Bergen by lagt i aske i mai måned samme år. Ett lignende illevarslende nordlys skal ha blitt observert et kvart år før brannen i Bergen I 1582. I år 507 så en i Romerriket glødende krigshærer og blodsutgytelse på himmelen, og en hørte lyd av trompeter. På den tid angrep langobardene Romerriket uten motstand.

Et nordlys som ble observert i London omkring midnatt den 21. mars 1843 hadde form av en fryktelig orm i rødt på himmelen. Den var synlig i flere minutter før den så forvandlet seg til en stor G, som så gikk over til en O, og så til D. Dette fenomenet var synlig i nesten en time.

Da Gustav Adolf av Sverige rustet til krig mot Polen i 1629, kunne innbyggerne i Danzig se et sjøslag i luften.

I 1563 kunne en i luften over Calais i Frankrike se to bevæpnede stridsmenn hvorav den ene bar et kors, mens den andre hadde en løve i sitt skjold. Like bak fulgte to kvinner kledd i hvit. Muligens ga de et forvarsel om fred som ble inngått mellom Frankrike og England.

Midtvinters i år 999, da Olav Tryggvason var konge i Norge, åpnet himmelen seg i et nordlys som «ikke bare skint opp det som lå på bakken, men også det som var inne i husene». Mange så slike nordlystegn på himmelen. Og så, på høsten i år 1000 falt Olav Tryggvason i slaget på Svolder.

Første observasjoner

Noen mener at det i en del av i grotter langs Middelhavet er funnet eldgammle graveringer som illustrere nordlyset.

Nordlyset har i lange tider inspirert kunstnere. Den første dikteriske nedtegnelsen i Norge finner vi i Den eldre Edda, skrevet av Simon Olav Wolff (1796-1859). Også Henrik Wergeland nevner Nordlyset i sin diktning. Det gjorde også Hamsund, Moe, J. Sande og mange flere.

Dikterpresten Petter Dass (1647-1707) så sannsynligvis ikke noe ordentlig nordlys. Til tross for at han i sin «Nordlands Trompet» har viet et helt kapittel om værforholdene i Nordland, har han ikke skrevet en tøddel om nordlyset. Han levde nemlig i en nordlysfattig periode (år 1645 til 1715), i en periode som blir kalt «den lille istid».

Men vi som nå bor i nord, har på klare kvelder muligheten til å nyte ett syn som turister betaler i dyre dommer for å få se. Helt gratis.

Stine Eidissen Bya og Siri Vaggen Olsen

KILDER: «FRA MYTOLOGI TIL ROMFORSKNING» AV BREKKE OG EGELAND, NORDLYSPLANETARIET, DERES INTERNETTSIDER OG A-MAGASINET NUMMER 39/76

SJØSUPPE OG U.B.LOFF

Nok et kulinarisk velkommen til dere matelskere. Etter forrige spaltes restaurantmat, tar vi denne gangen skjeen i egne hender for å servere dere vår egen sjøsuppe med U.B.loff.

Sjøsuppe

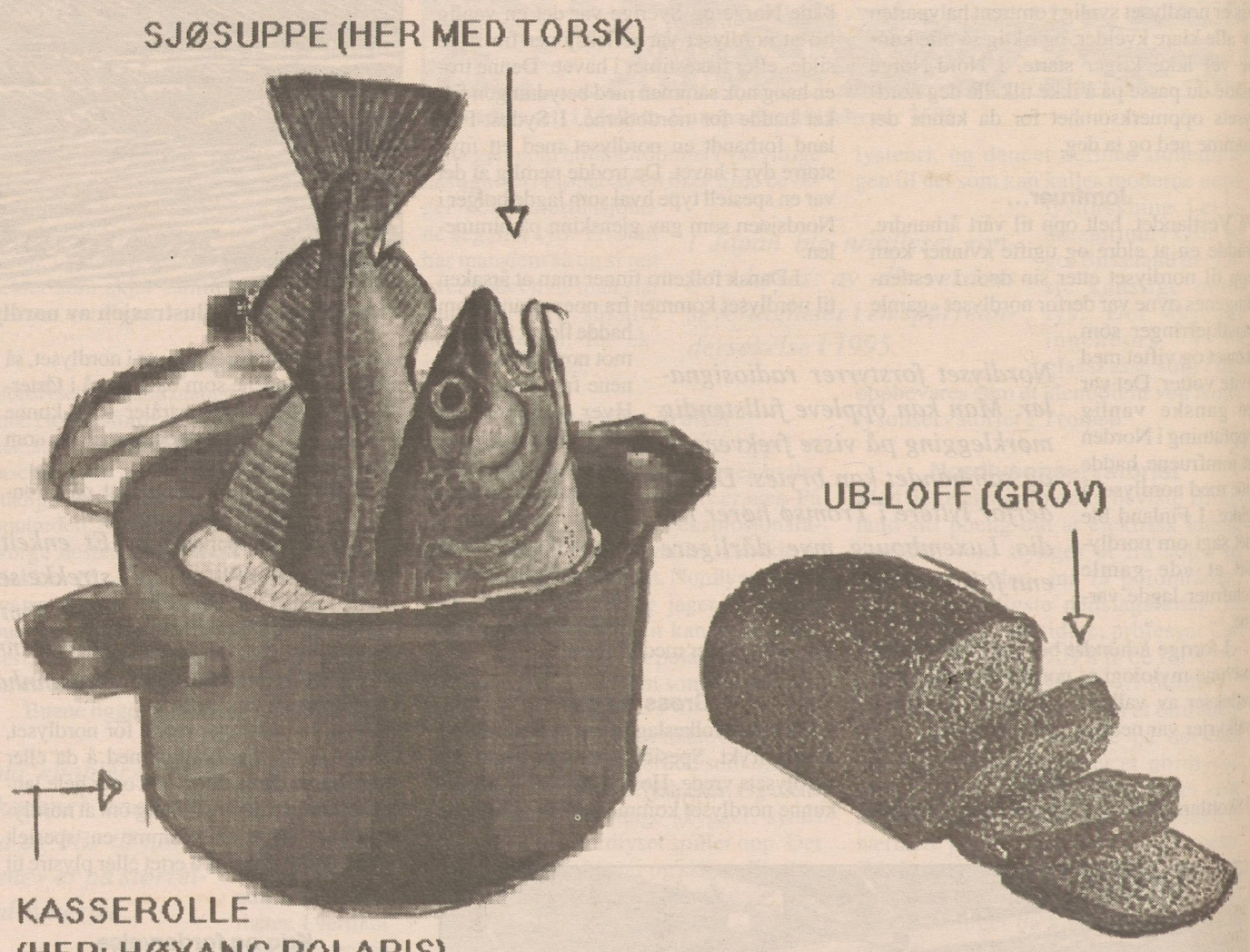
Får å få plass til begge oppskriftene er vi pent nødt til å la maten tale for seg selv. Men husk, vi er tilbake i hvert Utropia utover høsten /vinteren med nye oppskrifter til dere som setter høyere krav til middagen enn en boksåpner.

Liker du dyr som bor i havet, er denne retten for deg. Den har sin opprinnelse fra franske fiskere, som samlet seg i fjæra for å tilberede dagens fangst i store kjeler. Suppen kalles bouillabaisse, eller fransk fiskesuppe, og kan varieres med de råvarer man har tilgjengelig. Poenget er at suppa skal bestå av en variasjon av havets frukter.

U.B.loff

En noe tyngre loff, egentlig et realt brød - pikant krydret. Oppskriftens far er Haanshuus ved universitetsbiblioteket. Perfekt til Kristians sjøsuppe.

Aslak Haanshuus, Lars Danielsen og Kristian Misund

Sjøsuppe (4 porsjoner)

Ingredienser:

1 kg fisk (2 - 4 ulike typer fisk)
1 løk i båter
1 purre
3ss olje
1ss hvetemel
1 ¼ l vann
1 hvitløksbåt
2 selleristenger
1 laurbærblad
2 ts salt og litt hvit pepper
1 - 2 ss tomatpure
1dl hvitvin
Bruk ulike typer skjell, skalldyr og andre rare sjødyr (varieres etter egen smak).

Fremgangsmåte:

Stek løk, purre og hvitløk i oljen. Tilsett hvetemel, og jevn gradvis ut med vann (unngå klumper). Tilsett stangselleri, laurbærblad, salt, pepper, tomatpure og hvitvin. La det småkoke litt. Tilsett fisken , la den trekke i 15 min. Tilsett så skjell, akkar/blekksprut, reker, sjøkreps og resten til slutt. La det trekke i cirka 5 minutter, til skjellene åpner seg. Dryss mye persille på til slutt.

UB - loff

Ingredienser:

15 dl hvetemel
5 dl rugmel
6 dl vann
50 gr. gjær
1ts pepper
3 ts salt
2 ss karve
2 ss oregano (evt. litt koriander)
litt havregryn

Fremgangsmåte:

Varm vann fingervarmt, smuldre gjæren i vannet. Bland i krydder, tilsett melet, men spar noe da dette trengs til utbakinga. La deigen heve i en time på et lunt sted. Bak ut brødene (2 - 3 brød) og rull dem i havregryn. Ha dem i former eller legg dem på et stekebrett. La loffene etterheve i 45 minutter. Stek dem på nederste hylle på 210 grader i 45 - 50 minutter.

Det mørke ølet med den karakteristiske maltsmaken har fått sin faste tilhengerskare i folkesjela. Vi tar for oss brygget med utspring i den tyske regionen Bayern.

For litt over 150 år siden kom bayerølet til Norge. Det er et undergjæret øl, som for eksempel pils og bokkøl. Denne typen øl tok etterhvert over markedet på bekostning av den overgjærede øltypen (ale), som det fortsatt drikkes mest av i England.

Den framtredende maltsmaken i Bayer kommer av at det benyttes en mørkere malttype som rett og slett har fått en lengre tørketid. I tillegg til Bayermalten brygges det med karamell- og fargemalt, som gir den rike, fyldige og runde smaken som kjennetegner det etterhvert så populære Bayerølet.

En kAASStelig bayer

Her er et godt råd til deg som virkelig setter pris på tilfredsstillelsen som et gjennomført, godt øl gir deg: Prøv Aass Bayer! Det er formidabelt rikt på smak og den nydelig ettersmaken strømmer velgjørende ut i kroppen. Selv om det er et mørkt, fyldig øl, så er det likevel ikke er et bittert øl. Aass hevder at det er like godt *til* mat, som det er *i* mat (til marinering av kjøtt). Bryggeriet kan videre fortelle at Bayeren også tiltaler kvinner, ikke bare gubber, slik myten skal ha det til. Men uansett om du er gutt eller jente, nyt din 10-12 grader kalde Aass Bayer i fred!

Fredelige Frydenlunder

En annen Bayer det kan være verdt å merke seg, er Fiin gammel Frydenlunder. Dette brygget er det Ringnes som står for, og det er slett ikke så ille. I forhold til ovennevnte er denne bayeren litt lysere av farge, og den er liksom litt fredeligere når det gjelder smaksopplevelsen. Frydenlunder har en god ettersmak, men den oppleves ikke like «kraftig». Likevel, et absolutt gledelig øl.

For dere som depper av høstværet, er oppfordringa: Kom dere ut av lesesalen og dukk ned i ølets uutforskede, uimotståelige virkelighet, der utsøkte smaksopplevelser står for tur!

Ørjan Haugholt & Torstein Solli Hansen

nettPreik

Først må jeg minne om at alle tips mottas med stor takk, og at navnet deres kommer selvfølgelig med i spalten.

(Ny)norsk nettleser

http://opera.nta.no/webnorsk/opera.htm

Opera er en nettleser laget her i Norge. Med mindre megabytes av disk og ram enn Netscape og Internet Explorer, fungerer den godt i brukere som har anmeldt den på hjemmesida deres. Den er rask, spesielt på PC'er som ikke akkurat har pentium pro 200 ytelse. Ifølge Opera Software er programmet spesielt beregnet på skoleverket, kommune- og statsinstitusjoner og privatpersoner som ønsker et norskspråklig program. Man kan velge mellom blant annet nynorsk og spansk versjon. En egenskap den har, er at brukeren kan gjøre det meste uten å bruke musa, og på den måten minke risikoen for å få musesyken....Det går altså an å hoppe mellom linkene ved hjelp av tastetrykk. Opera-nettleseren har tross gode anmeldelser liten andel av markedet, Netscape er den som dominerer med 65 % oppslutning i siste analyse.

Wired

http://www.wired.com/

Datamagasinet Wired, som både har nett- og papirversjon gikk virkelig ut i Science Fiction-verdenen da de i mai-nummeret spådde framtida for push-teknologien. «Push» er betegnelsen på informasjon som du abonnerer på, altså du slipper å lete. Når vi får kraftigere linjer, og flere forbindelser gir internett mulighet for flere nyanser enn de vi har i dag, og det vil ha tilbud som du simpelten ikke kan bruke en nettleser til. Du vil få en teknologi som følger deg inn i drosja i en annen by, i det du får et tips om å besøke det lokale akvariumet fra «armbåndsuret» ditt, som vet at du er interessert i fisk. Wired anslår at vi ved år 2000 kommer til å ha 1 milliard websider på internett, men at disse blir mindre interessante når vi få video og tekst flakkende over veggene våre. Websidene kommer ikke helt til å forsvinne, de blir bare mer usynlige i det at de inkluderes i andre programmer. Du kommer til å bruke nettet uten å tenke på hvor programvaren og informasjonen kommer fra.

Drømmer

http://www.hs.nki.no/~jerarn/index2.htm

Arne har gjort det meste selv på disse sidene, som er helt ekstraordinære, kanskje mest på grunn av ting som «Dagens Drøm», hvor han legger ut sin sist drømte drøm ! I tillegg kan DU gi din drøm til Arne, og kanskje kommer du med i gjestearkivet hans, hvor det forøvrig ligger en drøm jeg vil tro mange av oss kjenner til, nemlig «Tetrisdrømmen».

Heidi V. Hundåla

Vi noterer at...

... det ikke er lett å bo i Bakfjord. Etter å ha slitt mot storm, kulde, dårlig fiske, kald krig og sentralisering i flere år, vil nå kraftlaget kutte strømmen, pga fraflytting.

... kutting av strømmen neppe er et godt tiltak mot fraflytting.

... Dan Børge Akerø (heldigvis) er den samme gamle på tross av å ha tjent 15-20 millioner på aksjesalg, mens Jostein Gaarder synes han betaler for lite skatt.

... Røkkes aksjemegler synes også at han har for mye penger. Han tente på villaen sin for å få bygd en ny, og er tydeligvis for rik til å vurdere forsikringssvindel.

... det er håp hvis du er lei av mat. Forskere har nemlig utviklet en yoghurt som lurer hjernen til å tro at du er mett.

... kommunestyret i Moss har innført forbud mot hettegensere på offentlig sted.

... kommunestyret i Moss har innført forbud mot synging på offentlig sted.

... kommunestyret i Moss har innført forbud mot snøballkasting på offentlig sted.

...kommunestyret i Moss antageligvis er enda mer inkompetent enn kommunestyret i Tromsø.

Studenter annonserer gratis på: - ring 776 44283 eller 776 45366

Tavla

Glad i katter?
to vakre langhårete kattunger ønsker seg et hjem.
Ring **77 69 15 75**
eller **96 84 80 39**

Vaskemaskin ønskes kjøpt, helst helautomatisk. Alt av interesse.
Tlf. 776 86956

Kjøleskap
ønskes kjøpt.
Ring Stine 77 65 61 97

Halvautomatisk AEG vaskemaskin gis bort mot henting. Noe lunefull.
Tlf. 776 86956

Lovdata
Datamaskin med skriver og cd-rom selges rimelig.
Lovdata følger med.
Tlf.: 905 104 12

Politiske budskap kjøpes! Sosialistisk Studentlag (SSL) åpner semesterets politiske hestehandel. Vi kaldstarter over en halvliter på Subkulturelt Sirkus fredag 3. oktober kl. 18.00 og da bør selvsagt alle med virkelige meninger (i motsetning til?) komme. Kan du ikke?
Ring Torgeir 96 84 80 39
SSL - et alternativ til

Tavla - et tilbud til deg som er blakk

For gratis annonse: e-post utropia@list.isv.uit.no eller faks 776 45199

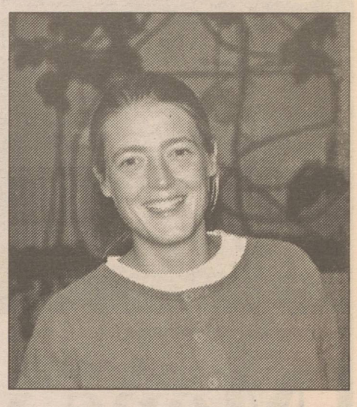
Fire på rad

Hva synes du om krig og fred og religion og politikk og sånt?

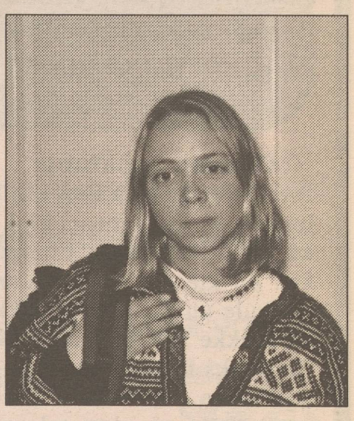
Kathrin Valen, 22 år, medisin

– Kjempeflott! Det engasjerer meg veldig. Men det viktigste er forholdet til Gud, alt annet kommer i andre rekke.

Gerd Berge, 25 år, farmalogi

– Hæ? Nei, jeg tenker en del på det. Hvordan kan folk egentlig gå i krig med hverandre, bare fordi våre «store helter» med penger trekker i trådene?

Ragnhild Mjaaseth, 22 år, sykepleier

– Hææ? Jeg synes det er veldig dumt. Spesielt når det kommer nært meg, så engasjerer det.

Wenche Nilsen, 22 år, bioingeniør

– Jeg synes alt er veldig viktig og interessant å vite mer om. Man burde bruke mer tid på å finne løsninger på disse problemene.

FOTO: MARTIN TJERSLAND

Mens vi venter på *Nord-Norgebanen...*

Det er hele tre uker til neste utgivelse av Utropia. For å slippe å lese pensum, ta oppvasken, knerte hybelkaniner eller spise tran, kan du blant annet gjøre følgende:

Onsdag 1. oktober
Premiere på **Peter Pan** i Lillesalen på Kulturhuset klokka 18^{00}. Se side21. Etterpå kan du kle deg i klær som ser kule ut til tekno-musikk og drikke billig temaøl på BlåRocks temakveld - nemlig **Tekno**. Jo, det skal skrives tekno på ekte teknospråk. Dessuten er det konsert med **Khmer** i regi av jazzklubben på SubSirkus. Og det er **messe** på MH klokka 12^{30}. **Lars Bremnes Orkester** spiller på Meieriet. Og **Påtryneteateret** har forestillinger på Paletten hver dag

Torsdag 2. oktober
Seminar på Saga om **Petter Dass** - tro på nordnorsk, og klokka 21^{00} er det **Pettermesse** i Domkirka. På SubSirkus kan du i kveld høre **Anne Grete Preus.** Se side 20.

Fredag 3. oktober
9 Warp speed to Filmklubben; attending **Star Trek: First Contact** 23^{30} hours.. Se side 22. Det er møte i **Sosialistisk Studentlag** (SSL) på SubSirkus klokka 18^{00}.

Lørdag 4. oktober
Engelsk film på Filmklubben, **Prospero's Books**, klokka 14^{30}. Se side 22.

Søndag 5. oktober
Jazzkonsert med **Frode Gjerstad Trio** på Teaterkafeen klokka 21^{30}.

Mandag 6. oktober
Det er medlemsmøte for **Homo Polaris** i «Skapet» klokka 17^{00} og et par timer senere viser de film. På Meieriet fra 22 - 24 kan du oppleve **Rebels**, irsk trad` songs, jigs og folk music.

Tirsdag 7. oktober
I kveld presenterer BlåRock en usmakelig/delikat (stryk det som ikke passer) blanding av tømmerhoggere, Adolf Hitler, nakne damer i trær, en gal morder, flere nakne damer, hysterisk vold, og enda flere nakne damer. Det er nemlig filmkveld og her vises **Russ Meyer's Up.**

Onsdag 8. oktober
Teologi for hvermann i Grønnåsen kirke klokka 20^{00}. 1.am. Øyvind Nordeval innleder om «De homofile i menigheten».

Torsdag 9. oktober
Studentersamfunnet i Nord arrangerer **fest,** og et band fra Narvik spiller til dans... Også er det **Jam-session** klokka 21^{00} på Mack-kjelleren. Alle er velkomne.

Fredag 10. oktober
Rent bortsett fra **Forbundsmesse** i Bymisjonskapellet klokka 19^{00}, så vil ikke vi fortelle deg noe mer om hva som skjer i dag.

Lørdag 11. oktober
This is Spinal Tap vises på Filmklubben klokka 14^{30}.

Søndag 12. oktober
Bli charmert av Charles Chaplin i **Modern Times** klokka 17^{00} på Filmklubben. Eller kanskje det kan friste med litt finkultur i form av **Fransk musikk** med Symfoniorkesteret i Storsalen klokka 19^{30}. Det er **russisk-orthodox** messe i Bymisjonskapellet. Dessuten kan du møte en russisk-orthodox prest i aud. nedre lysthus mellom 12^{00}-14^{00}.

Mandag 13. oktober
I dag starter **Skeiv uke** i regi av Homo Polaris. Se side 22.

Tirsdag 14. oktober
Søsterhjemmet, de med den Su, Su, Su, Su, Susa i hodet .....-låta har konsert på Rogers i aften. Kortfilmentusiaster bør være tidlig på BlåRock i kveld for å sikre seg de beste setene; Det er **KORTFILMKVELD**!

Onsdag 15. oktober
I dag klokka 12^{30} er det den ukentlige **messen** på L7.117 på MH. Konsert med **Tromsø Brass** i Storsalen klokka 19^{30}. Og jazzkonsert på Teaterkafeen klokka 21^{30} med **Torbjørn Sunde**. Ellers kan du gå på Temakveld på Blå Rock og finne ut hva **Lo-fi** er for noe rart. Har det noe med det motsatte av mine Hi-fi høytalere å gjøre?

Torsdag 16. oktober
I Storsalen er det Etnisk musikkcafe med **Fiesta Mexicana** klokka 19^{30}.

Fredag 17. oktober
Tromsø Filmklubb gir deg kultfilmen **Reefer Madness** klokka 23^{30}. Og det er **Forbundsmesse** i Bymisjonskapellet klokka 19^{00}.

Lørdag 18. oktober
Er du ensom i kveld? Da kan du jo alltids gå på Kulturhuset. Det er **Matinekonsert** med **Tromsø Trekkspillklubb** og klokka 19^{30} kan du oppleve finsk trekkspillmusikk av **Numminen & hans Allmogejazzorkester**. Gjester fra Alta holder **konsert** på **UiTø**. Og **HomoPolaris** arrangerer **fest** fra klokka 21^{00}. Eller du kan gå på filmklubben og se den norske filmen **Stella Polaris**.

Søndag 19. oktober
En fin dag til å sove lenge, stå opp, spise frokost og se tegnefilmer på TV.

Mandag 20. oktober
To day; Åsgård Sykehus gir deg **Psyiaterdagene**.

Tirsdag 21. oktober
Filmkveld på BlåRock = **2 days in the valley.**

Onsdag 22. oktober
Studentmesse på L7.117 på MH klokka 1230. Den fraflyttede amerikanske «Tromsøværingen» gir deg **«The Big One»** på Kulturhuset klokka 19^{30}. Også er det endelig tid for ett nytt **Utropia**!

Hvis DU vil legge inn noe på Nord-Norge-banen, kontakt oss på faks/telefon/e-post, ELLER stikk innom Glassburet på ISV:

Utropia – studentavisa i Tromsø, Universitetet – SVF, 9037 Tromsø, tlf: 77 64 42 83, faks: 77 64 51 99, epost: utropia@stud-org.uit.no, Web: http://www.uit.no/utropia/